

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

Форма навчання: денна

очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему « Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності
міжнародної корпорації »

(назва теми)

здобувача Ковалишина Олександра Сергійовича

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: д.е.н., професор кафедри міжнародних фінансів

Руденко-Сударєва Лариса Володимирівна

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Мозговий О.М

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

денна

(підпис)

Київ 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

**Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародних фінансів

«_____» _____ 20__ р.

«_____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Ковалишину Олександр Сергійовичу

_____ денної _____ форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації»

Тему затверджено наказом ректора Університету від « 10 » 02 2022 р. № 182-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах:

**Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації
на прикладі ТОВ «Кернел-Трейд»**

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретико-методичні основи аналізу фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій
----------	---

Розділ 2	Аналітична оцінка діяльності міжнародної корпорації ТОВ «Кернел-Трейд»
Об'єкт дослідження	міжнародна корпорація «Кернел-Трейд»
Предмет дослідження	фінансова звітність підприємства, методика її складання, аналіз фінансових результатів
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи	вивчення теоретичних положень аналізу фінансових результатів, а також набуття практичного досвіду проведення комплексної оцінки фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1:

- Ознайомитися з теоретичними аспектами фінансової результативності ТНК;
- Визначити, що є інформаційною базою для комплексного фінансового аналізу та що являє собою нормативно–правове регулювання діяльності міжнародної корпорації;
- Розглянути різні методи та коефіцієнти для проведення фінансового аналізу;

У розділі 2:

- Продемонструвати діяльність обраної міжнародної корпорації на внутрішньому та міжнародному ринках за допомогою різних статистичних даних ;
- Провести діагностику фінансового стану обраної міжнародної корпорації на основі її фінансової звітності;
- Визначити ефективність діяльності обраної міжнародної корпорації на основі її фінансової звітності та шляхи для її покращення.

Завдання підготував науковий керівник

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Завдання одержав здобувач

_____ О.С. Ковалишин _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 60 сторінок, 11 таблиць, 11 рисунків, список використаної літератури із 30 найменувань та додатки.

«Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації (на прикладі ТОВ «Кернел-Трейд»)»

Об'єктом дослідження обрано українське товариство з обмеженою відповідальністю «Кернел-Трейд».

Предметом дослідження є фінансова звітність підприємства, методика її складання, аналіз фінансових результатів.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення теоретичних положень аналізу фінансових результатів, а також практичного досвіду проведення комплексної оцінки фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації.

Для досягнення поставленої мети, дана робота передбачає виконання наступних завдань:

- Ознайомитися з теоретичними аспектами фінансової результативності ТНК;
- Визначити, що є інформаційною базою для комплексного фінансового аналізу та що собою являє нормативно–правове регулювання складання звітності результатів діяльності міжнародних корпорацій;
- Розглянути існуючі методики оцінки фінансових результатів та застосувати обрані методи на практиці;
- Провести діагностику фінансового стану та ефективності діяльності обраної міжнародної корпорації на основі її фінансової звітності

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Науковою новизною роботи є діагностика фінансового стану підприємства та прогноз результатів на майбутній період; оцінка ефективності фінансової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд», пропозиції щодо пошуку резервів покращення фінансових результатів, вдосконалення аналізу фінансової звітності та більшого наближення його до міжнародних стандартів.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи – 2021.

Рік захисту роботи – 2022.

Ключеві слова: результативність, міжнародна корпорація, фінансовий аналіз, фінансова звітність, показники фінансової діяльності.

В і д г у к

про кваліфікаційну бакалаврську роботу

Ковалишина Олександра Сергійовича

на тему: Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації

Актуальність теми: зумовлена тим, що транснаціоналізація підприємств для України може стати тим економічним механізмом, який визначить нові пріоритети суспільного відтворення, переорієнтацію зовнішньоекономічної політики, особливості та умови участі країни в новому міжнародному поділі праці, особливо в післявоєнний час. Саме тому визначення впливу факторів на формування фінансових результатів міжнародної фірми, їх якісна аналітична оцінка стає важливим інструментом для прийняття релевантних управлінських рішень усіх рівнів, а відтак зумовлює актуальність теми даної роботи.

Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: автором проаналізовано окремі теоретичні підходи щодо фінансової результативності ТНК; зроблено особливий акцент на формуванні та структурі фінансової звітності як інформаційної бази для комплексного фінансового аналізу; розглянуто окремі методики оцінки фінансових результатів компанії.

Наявність самостійних розробок автора: проаналізовано сучасний стан холдингової компанії Kernel Holding S.A. та її дочірньої компанії в Україні Кернел-Трейд як найкрупнішого агротрейдера країни, найбільшого виробника і експортера соняшникової олії в Чорноморському регіоні, та основного експортера зерна в Україні. На прикладі ТОВ «Кернел-Трейд» та на основі її фінансової звітності проведено діагностику фінансового стану та ефективності діяльності міжнародної корпорації.

Наявність недоліків: робота має низку резервів в частині пошуку, формування масивів, графічної інтерпретації й аналітичної оцінки як теоретичних так і статистичних даних щодо комплексної аналітичної оцінки фінансових результатів компанії. Теоретичні підходи до методики аналізу носять обмежений характер внаслідок мінімального використання рекомендованої науковим

керівником літератури. Автором неповно розкрито власний креативний потенціал і власні наукові позиції. Основні недоліки переважно виправлено в процесі консультацій та доопрацювання роботи.

Повний звіт подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи, показав Коефіцієнт подібності 1:13.3; Коефіцієнт подібності 2:5.1; Тривога: 2 , що надає підстави для допуску роботи до захисту.

Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: поставлені цілі і завдання бакалаврської роботи реалізовано, робота в цілому відповідає вимогам до кваліфікаційних робіт бакалаврського рівня і може бути рекомендована до захисту перед ЕК.

Науковий керівник

д. е. н., професор Руденко-Сударєва Л. В.

07 червня 2022 року

Зміст

Вступ	3
Розділ 1 – Теоретико-методичні основи аналізу фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій	6
1.1 Поняття та економічна сутність фінансової результативності ТНК	6
1.2 Інформаційна база та нормативно-правове забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій	11
1.3 Методичні підходи до оцінки фінансового стану міжнародної корпорації	23
Розділ 2 – Аналітична оцінка діяльності міжнародної корпорації ТОВ «Кернел-Трейд».....	40
2.1 Роль і місце ТОВ «Кернел-Трейд» на вітчизняному та міжнародному ринках.....	41
2.2 Діагностика фінансового стану ТОВ «Кернел-Трейд» на основі фінансової звітності	48
2.3 Результативність фінансової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» та можливості її підвищення	52
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ.....	64

Вступ

Актуальність теми. Економіка України, як і більшість розвинутих країн світу, орієнтується на активну участь у світовій торгівлі. Посилюється роль міжнародних компаній, як реальних суб'єктів міжнародних ринкових відносин, а їхня діяльність забезпечує процес транснаціоналізації світового господарства. Транснаціоналізація підприємств для України може стати тим економічним механізмом, який визначить нові пріоритети суспільного відтворення, цілі зовнішньоекономічної політики, особливості та умови участі країни в міжнародному поділі праці. Отже, міжнародні компанії зараз стоять у центрі світового економічного розвитку, і, зокрема, в Україні існують і розвиваються фінансово–промислові групи, які в майбутньому стануть на один рівень з найбільшими ТНК світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями розвитку транснаціональних корпорацій займалися велика кількість вітчизняних вчених. Відомими є наукові роботи Білоруса О. Г., Лукяненко Д. Г., Руденко-Сударевої Л. В., Білошапки В.А., Рогача О.І., Шевченко Ю.А. та інших. Заслужують на увагу дослідження зарубіжних економістів Д. Вільямса, М. Бая, однак широкого розвитку вивчення питань транснаціоналізації економіки набуло у 60-80 роках (Дж. Гелбрейт, С. Хаймер, Ч.П. Кіндлебергер, Р. Вернон, П. Баблі, М. Кессон Дж. Макманус).

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення теоретичних положень аналізу фінансових результатів, а також практичного досвіду проведення комплексної оцінки фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації.

Для досягнення поставленої мети, дана робота передбачає виконання наступних завдань:

- Ознайомитися з теоретичними аспектами фінансової результативності ТНК;

- Визначити, що є інформаційною базою для комплексного фінансового аналізу та що собою являє нормативно-правове регулювання складання звітності результатів діяльності міжнародних корпорацій;
- Розглянути існуючі методики оцінки фінансових результатів та застосувати обрані методи на практиці;
- Провести діагностику фінансового стану та ефективності діяльності обраної міжнародної корпорації на основі її фінансової звітності.

Предмет та об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження обрано українське товариство з обмеженою відповідальністю «Кернел – Трейд». Предметом дослідження є фінансова звітність підприємства, методика її складання, аналіз фінансових результатів.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи нами були використані наступні методи наукового дослідження: горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний аналіз. Оцінювання результатів діяльності підприємства здійснювалося за наступними напрямками:

- оцінка рівня динаміки і структури фінансових результатів;
- аналіз фінансового результату від операційної діяльності;
- визначення впливу основних;
- визначення впливу факторів на формування фінансових результатів;
- аналіз та розрахунок показників та відповідних коефіцієнтів.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Науковою новизною роботи є діагностика фінансового стану підприємства та прогноз результатів на майбутній період; оцінка ефективності фінансової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд», пропозиції щодо пошуку резервів покращення фінансових результатів, вдосконалення аналізу фінансової звітності та більшого наближення його до міжнародних стандартів.

Інформаційна база дослідження. Нормативною базою для написання роботи були законодавчі та нормативні державні документи, дані фінансової

звітності аналізуючого підприємства, бухгалтерські документи, річні звіти та відповідна література.

Структура роботи. Кваліфікаційна бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

-

Розділ 1 – Теоретико-методичні основи аналізу фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій

1.1 Поняття та економічна сутність фінансової результативності ТНК

Однією з тенденцій у глобальній світовій економіці сьогодні є посилення у ній ролі транснаціональних корпорацій (ТНК). Саме ТНК задають рівень конкурентоспроможності різноманітних товарів та послуг на світовому ринку, вони є найбільш динамічним структурним компонентом світової економіки, що напряду впливає на економіки більшості країн. За визначенням Конференції ООН з торгівлі та розвитку ЮНКТАД, ТНК — це підприємства, що складаються з материнського підприємства та його закордонних філіалів, при цьому ТНК можуть як набувати статусу корпорації, так і не мати цього статусу. Таким чином, ТНК, як правило, намагаються ефективно розподілити свої витрати на виробництво відповідно до національних особливостей країн, зокрема зосереджуючи в різних країнах свої ресурси, робочу силу, виробничі потужності, устаткування й не тільки, і реалізуючи свою продукцію по всьому світу, посиляючись на всеможливі маркетингові дослідження ринків.

Втім вочевидь повніше і більш сучасне визначення ТНК надають вітчизняні та зарубіжні науковці. Наприклад, у своєму дослідженні Ю. Шевченко наводить позицію М. Кассона, який розглядає ТНК як багатонаціональну компанію, що здійснює виробництво більш ніж в одній країні, професора О. Рогача, що вважає ТНК як транснаціональною корпорацією так і багатонаціональним підприємством, хоча пропонує використовувати термін багатонаціонального підприємства (БНП) замість ТНК. Така точка зору спирається на цілу низку авторитетних публікацій, хоча усе ж таки є досить дискусійною [15,16,25,26]. У роботах професора Л. Руденко-Сударєвої демонструється точка зору, що ТНК являють собою групи компаній будь-якої форми власності, які: знаходяться і функціонують у різних країнах; контролюються штаб-квартирою, що розташована переважно в одній конкретній

країні; керуються загальною стратегією і скоординованою політикою; мають значні масштаби міжнародної діяльності; реалізують єдину бізнес-ідеологію із синтезом філософії волюнтаризму, прагматизму і лібералізму; мають уніфіковану корпоративну систему бухгалтерського обліку і звітності; втручаються у міжнародні політичні процеси, являючи собою їх нові й надзвичайно впливові суб'єкти [18,19]. Саме таку дефініцію, як найбільш вичерпну і комплексну, ми будемо брати за основу при вивченні цих суб'єктів глобального бізнесу. Десятиліттями вчені економісти неодноразово надавали свої характеристики тому, що саме, робить ТНК ефективною, що наведено в складеній на основі наших узагальнень таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

Характеристика ефективності ТНК вченими економістами

Н. Худ; С. Янг	Ефективність ТНК зумовлена високим рівнем: <ul style="list-style-type: none"> - технологій (створення нових продуктів, спеціалізація на особливі товари, здатність диверсифікувати виробництво, знання як проникнути на відповідний ринок та завойовувати лідерство, наявність патентів, організаційно-управлінський досвід); - організації виробництва (корпоративна структура, якість управлінських рішень); - керівничих кадрів широкого профілю; - доступу до джерел сировини; - доступу до джерел капіталу на різноманітних фінансових ринках і здатності вигідно маневрувати ним та використовувати коливання в курсах валют [28].
А. Скотт; М. Столпер	Ефективна транснаціональна корпорація сама створює умови для успішної діяльності (агломерації)
І. ван Ставерен	Ефективна транснаціональна корпорація намагається мінімізувати використання ресурсів і, відповідно, шкоду середовищу

Продовження таблиці 1.1

Дж. Даннінг (еклектична теорія ТНК)	В основі ефективності транснаціоналізації ТНК лежать три групи переваг (OLI-переваги): <ul style="list-style-type: none"> - особливі конкурентні переваги ТНК перед локальними компаніями (O-переваги); - місцеві переваги, які отримують ТНК від країн-реципієнтів (L-переваги); - переваги, що характеризуються ступенем перспективної інтерналізації (I-переваги) [27].
Руденко- Сударєва Л.В.	<p>Феномен сталого розвитку та фінансово-економічної стабілізації сучасних ТНК може бути пояснений їхньою здатністю залучати і утримувати капітал, чому сприяють такі два чинники:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища, що дозволяє використовувати позитивні процеси, мінімізувати або уникали негативних впливів, руйнівних кризових явищ; - наявність внутрішнього потенціалу саморозвитку, який виступає рушійною силою економічних підйомів, формує потужність ТНК і забезпечує їй певні позиції у міжнародному масштабі. <p>Обидва чинники взаємопов'язані і справляють певний вплив один на одного, що дозволяє об'єднати їх у єдиній моделі, яка характеризує успішну діяльність сучасних ТНК та забезпечує їм провідні позиції у структурі світового господарства [21].</p>

Загалом, поняття транснаціональної корпорації охоплює дуже широку низку соціально-економічних сфер діяльності, тому їх можна поділити на трохи вужчі категорії міжнародних корпорацій, наприклад:

- багатонаціональна, або ж децентралізована корпорація, для якої характерною є сильна присутність саме в одній країні;
- глобальна централізована корпорація, що зосереджує своє виробництво там, де найбільш дешеві ресурси;

- міжнародна компанія, що функціонує під контролем материнської корпорації та використовує її основні технології, та деякі інші.

Якість і результативність менеджменту є найважливішим чинником конкурентоспроможності й розвитку ТНК на сучасному етапі. Серед різних категорій менеджерів (менеджери по країнах, функціональні менеджери, менеджери підрозділів і корпоративні менеджери) визначальну роль у більшості ТНК відіграють останні. Ця роль корпоративних менеджерів-інтеграторів стає все більш значимою з урахуванням посилення тенденцій глобалізації й регіоналізації міжнародного бізнесу [3].

Враховання організаційних детермінант управлінської результативності (інформація, ресурси/інструменти, системи ОСК), а також принципів і процедур рольового підходу їхнього використання створюють передумови для зростання результативності менеджерів, підвищення їхнього внеску в забезпечення міжнародної конкурентоспроможності компаній.

Фінансова результативність міжнародних корпорацій, як показник її ефективності, має ключове значення на всіх етапах діяльності підприємства. За Л. Приходченко поняття результативності пов'язане із технічною раціональністю, тобто – це ступінь досягнення цілей, причому у зіставленні з використаними ресурсами: оцінюються при цьому як досягнуті результати, так і наслідки, що спостерігаються [25]. Результативність корпорацій йде поруч з такими поняттями, як ефективність та економічність, що в зарубіжних джерелах неодноразово можна помітити під «Концепцією трьох Е» (economy, efficiency and effectiveness). В свою чергу, поняття ефективності можна охарактеризувати як співвідношення між реалізованим товаром та витратами ресурсів на його створення, а економічності – як використання належної кількості ресурсів, зокрема часу, задля отримання належної якості та ціни товару.

За класифікацією К. Менара [11] ефективність корпоративного управління можна розглядати за трьома групами моделей:

- моделі, що сконцентровані на цілях корпорації – ефективність полягає в тому, наскільки корпорація досягла поставлених цілей.
- системні моделі – в основі яких, ефективність корпорації зумовлюється її здатністю адаптуватись до невизначених чи динамічних умов на відповідних ринках.
- моделі, які користуються стратегічними критеріями – переважно наголошують на ефективності мотивів, стратегій і політик корпорацій, що налагоджують як внутрішньо-корпоративні відносини, так загальне уявлення споживачами про окремо взяту корпорацію та довіру до неї.

Проте, комплексну оцінку ефективності корпорації дані моделі навряд чи можуть показати через фокусування ними саме на конкретні аспекти функціонування міжнародних корпорацій, нехтуючи багатьма іншими. Оцінку ж ефективності чи не будь-якого підприємства слід перш за все розпочинаючи з аналізу стану його фінансово-господарської діяльності, а саме, з аналізу фінансової звітності, адже вона не лише демонструє результативність і фінансовий стан компанії, а й дає змогу проаналізувати різні механізми керування її капіталом та прибутками, відображає рух грошових коштів. Для міжнародних корпорацій, що являють собою об'єднання акціонерних товариств та інших фірм різноманітних сфер діяльності (промислової, комерційної, науково-технічної, маркетингової, збуту), існує консолідована фінансова звітність, головною метою якої є забезпечення гарантованого доступу зацікавлених користувачів до якісної, надійної, співставної інформації про групу господарюючих суб'єктів.

Найбільші корпорації (нафтової, енергетичної, металургійної, харчової промисловості, аграрної галузі) готують консолідовану фінансову звітність у відповідності до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ, або IFRS - International Financial Reporting Standards):

- Бухгалтерський баланс;

- Звіт про прибутки і збитки;
- Звіт про зміни власного капіталу;
- Звіт про рух грошових коштів;
- Пояснення щодо облікової політики та інші уточнення.

Отже, як зазначає Л.В. Руденко-Сударєва, система бухгалтерського обліку і звітності виступає елементом інформаційного ресурсу внаслідок розробки уніфікованої структури форм агрегованої звітності ТНК (агрегованого балансу; агрегованого звіту про прибутки і збитки; агрегованого звіту про рух грошових коштів) та методики їх підготовки в умовах існування різних облікових систем (англо-американської, континентальної, постсоціалістичних країн) для подальшого формування консолідованої транснаціональної звітності, адекватного сприйняття її інформаційного навантаження різними користувачами та оперативної реакції на результати господарської діяльності кожної структурної одиниці корпорації.

1.2 Інформаційна база та нормативно-правове забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій

Основною метою діяльності будь-якої міжнародної корпорації є отримання прибутку від її фінансово господарської діяльності. Основним джерелом інформації для аналізу є фінансова звітність. Інформаційну базу аналізу фінансового стану підприємства в Україні складають:

- Відомості правового і регулятивного значення, які є обов'язковими для виконання і включають в себе закони, постанови, укази. Вони визначають правову основу діяльності корпорацій (МСФЗ, НП(С)БО...);
- Нормативно-довідкові відомості – можуть бути нормативні документи державних органів чи міжнародних організацій (Наказ про затвердження НП(С)БО 2; консолідована фінансова звітність 2013 року...);

- Дані бухгалтерської звітності – реєстри бухгалтерського обліку, внутрішні звіти, первинна облікова інформація, фінансова звітність;
- Статистичні дані, що включають загально економічні, фінансові показники;
- Несистемні дані – інформація з засобів масової організації, внутрішня оперативна інформація.

Для повного вивчення фінансових результатів діяльності міжнародних корпорацій крім фінансової звітності аналітики використовують інформацію з корпоративних сайтів, вивчають історію та поточне котирування цінних паперів компаній, бізнес-довідки, галузеві дослідження, сценарії та прогнози, інформації про кредитні рейтинги компаній.

Основними вимогами до інформації є:

- Повнота – вичерпні дані, всі внутрішні джерела та факти, примітки;
- Наступність – періодичність та регулярність, спів ставність методів обліку, можливість порівняння;
- Правдивість – достовірність та точність, надійність джерел, перепереверка даних і фактів, аудит, виключення «творчої» бухгалтерії;
- Корисність – суттєвість, актуальність даних, адекватність, ясність уявлення та лаконізм;
- Прийнятність – за ціною, за строками надання, за трудовитратами.

Інформація бухгалтерського обліку поділяється на управлінську та фінансову, а також призначається для зовнішніх і внутрішніх користувачів. Зовнішні користувачі потребують інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та зміни у фінансовому положенні підприємства, яка є корисною широкому колу зацікавлених користувачів при прийнятті рішень, а саме юридичним та фізичним суб'єктам. Вони потребують інформацію про підприємство і можуть завдяки своїм навичкам зрозуміти її та правильно оцінити.

Внутрішні користувачі, тобто керівництво підприємства, використовують дані бухгалтерського обліку та всю інформацію для оцінки фінансового стану підприємства та прийняття оптимальних та раціональних управлінських рішень.

Всі господарюючі об'єкти в Україні зобов'язані складати фінансову звітність відповідно до Національних стандартів бухгалтерського обліку (НСБО). В інших країнах, наприклад, США, фінансові звіти регламентуються вказівками Ради з стандартів бухгалтерського обліку (Financial Accounting Standards Board /FASB/), а також регулюються Комісією з цінних паперів і бірж (Securities and Exchange Commission). Фінансова звітність має відповідати загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку (US GAAP в США, UK GAAP у Великобританії). У США і Великобританії фінансова звітність складалася і спрямовувалася перш за все компаніям, які є і планують стати учасниками фондового ринку і потребують максимально достовірної та докладної фінансової інформації. Стандарти визначалися бухгалтерськими компаніями, аудиторськими фірмами чи державними регулюючими органами.

У Німеччині банки і страхові компанії часто були у складі ради директорів промислових підприємств, як акціонери, тому могли отримувати оперативну і повну інформацію безпосередньо.

У Франції уряд визначав параметри фінансових звітів. У країнах СНД довгий час фінансова звітність служила основою для збору податків та фіскального контролю, це також стосується і країн Латинської Америки.

Поява багатонаціональних компаній, міжнародних корпорацій, ТНК, а також постійний процес глобалізації ринку капіталу зумовлюють загальний універсальний підхід і гармонізацію фінансової звітності.

Впровадженням міжнародних стандартів фінансової звітності, компанії забезпечують собі шлях для лістингу (котирування) цінних паперів на фондових ринках; спрощення переговорів з кредиторами, інвесторами, страховими та лізинговими компаніями; швидкий моніторинг і контроль дочірніх компаній підприємства, які знаходяться за межами країни.

Прикладом найвідоміших міжнародних корпорацій зареєстрованих в Україні є Нафтогаз (нафта і газ), Метінвест (металургія), ДП Енергоринок, ДТЕК, Енергоатом (електроенергетика), Укрзалізниця (транспорт), Кернел (АПК), ОСТХЕМ (Хімія), Fozzy Group (Рітейл) та інші.

Крупні публічні компанії формують фінансову звітність за МСФЗ, дотримуючись цілого ряду загальних принципів. Н. Давиденко [6] визначає наступні принципи:

- Об'єктивності, тобто фінансова звітність повинна відображати реальний стан компанії;
- Принцип обліку за нарахуванням – фіксування транзакцій у грошовій формі, бартеру, продажу в кредит, обмін активами, зобов'язаннями), зарахування дій з потенційним грошовим виразом при необов'язковості факту виплати грошових коштів;
- Принцип відповідності – необхідність капіталізації затрат майбутніх періодів (обліковувати їх як активи), визначеність зобов'язаннями затрат, вигода від яких отримана зараз, але оплата ще не настала;
- Принцип консерватизму – тобто позитивна інформація звітності повинна бути максимально обґрунтованою;
- Принцип розумності – виключення зайвої інформації допомагає скоротити затрати на ведення обліку;
- Принцип дотримання рівняння бухгалтерського балансу.

Великі міжнародні корпорації, зазвичай, надають доступ до своєї фінансової звітності на власних веб-сайтах, на спеціалізованих сайтах органів з регулювання ринку цінних паперів, на інших публічних ресурсах. Значну вагу має аудиторський висновок, незалежна оцінка фахівців щодо звітності, які перевіряють інформативні дані та на їх основі підготовлені фінансові звіти. Найчастіше аудиторським висновком платоспроможності компанії користуються потенційні інвестори, покупці, тощо. Наразі українські

міжнародні корпорації користуються послугами аудиту також відомої четвірки. До неї входять KPMG, PricewaterhouseCoopers, Deloitte & Touche, Ernst & Young. Деякі з них мають свої філії і працюють в Україні. Часто корпорації запрошують до себе консультантів по окремих питаннях, сторонніх експертів для вирішення одноразових задач. Послуги стратегічного консалтингу надають багато компаній, найбільш відомою є «велика трійка» - McKinsey, Bain. Boston Consulting Group.

Завдяки якісній фінансовій звітності інвестори можуть дізнатися про розмір активів компанії, розмір зобов'язань, які необхідно виконати та оцінити реальний фінансовий стан підприємства. Це дасть змогу визначити напрями капіталовкладень, можливості компанії у погашенні зобов'язань, можливості отримання певного доходу, спрогнозувати подальші перспективи розвитку, отримання дивідендів, росту заробітної плати працівників. Законотворці мають можливість використання фінансової звітності для створення ефективної фінансової та податкової політики, для складання кращого державного бюджету.

Дотримуючись міжнародних стандартів фінансової звітності, міжнародні корпорації визначають свою облікову політику, де розкривають основні облікові підходи, методи оцінки, порядок визначення активів та зобов'язань. У пояснювальній записці господарюючі суб'єкти описують характер діяльності компанії, деталізують окремі статті звітів, вказують коефіцієнти, індекси курсів валюти, методика виконання звітів, наявні коригування.

Національні стандарти фінансової звітності якісно відрізняються від міжнародних. У національній системі обліку форма балансу закріплена законодавчо, у міжнародній – структура, назви статей можуть змінюватися, вони групуються в економічні блоки [6].

Практика подачі звітів є різною, наприклад, баланс може бути тільки у горизонтальному форматі (Німеччина, Франція, Італія, Бельгія) або у горизонтальному і вертикальному (Великобританія, Данія, Нідерланди). В деяких країнах (США), до складу фінансової звітності включають звіт про

нерозподілений прибуток, де показано напрямки його використання, наявність на початок і кінець звітного періоду. Цей звіт, також, має назву про стан власного капіталу акціонерів і його публікація дає можливість акціонерам оцінити стан корпорації та визначити обсяги виплат дивідендів.

Міжнародні корпорації з десятками тисяч власників акцій, пропонують їхній увазі звіт з накопичення прибутку.

Звіт формування та використання фондів корпорації показує зміни фінансового стану підприємства в динаміці і є звітом про рух фондів чи капіталів компанії.

Кінцеві результати фінансових рішень та річної діяльності підприємства відображає баланс (balance sheet). Цей звіт показує на всі активи, якими володіє компанія на певну дату та джерела їх утворення, тобто пасиви (рис. 1.1).

Актив балансу включає активи, які використовуються підприємством тривалий час, більше одного року (необоротні) – відображаються у першому розділі, активи, що призначені для споживання чи реалізації за короткий період (оборотні) – у другому, витрати майбутніх періодів – у третьому.

Пасив балансу складається з п'яти розділів: власний капітал, забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, доходи майбутніх періодів.

Власний капітал може формуватися зі статутного, пайового, додатково вкладеного, резервного, неоплаченого, вилученого капіталу, нерозподіленого прибутку. Розділ «Забезпечення наступних витрат і платежів» надає інформацію про нарахування у звітному періоді майбутніх витрат і платежів, кошти цільового фінансування з бюджету. «Довгострокові зобов'язання» відображають довгострокові банківські кредити, відстрочені податкові зобов'язання та інше. У «Поточних зобов'язаннях» вказуються заборгованості зі строком погашення до року, сюди відносяться короткострокові кредити банків, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тощо. П'ятий розділ пасивної частини

балансу «Доходи майбутніх періодів» показує доходи поточного або попередніх періодів, і які належать до наступних звітних періодів.

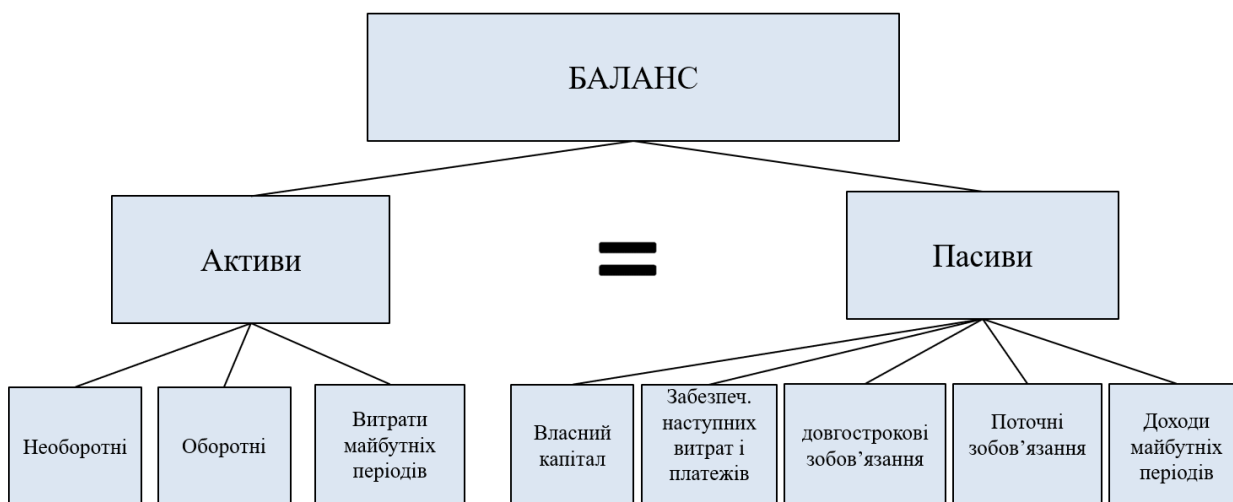

Рис.1.1 Основні складові балансу міжнародної корпорації [9]

Звіт про прибутки і збитки, (звіт про доходи, звіт про фінансові результати, P&L) – це аналіз прибутковості компанії. Краще розглядати в динаміці та порівнюючи з конкурентами.

Цей звіт показує всі джерела економічної вигоди для компанії (виручка та неопераційний прибуток), а також статті затрат. МСФЗ 1 передбачає мінімальний об'єм інформації: виручка, результати операційної діяльності, затрати по фінансуванню, частка прибутків і збитків асоційованих компаній та сумісної діяльності, затрати на податок, прибуток чи збиток від звичайної діяльності, результати надзвичайних обставин, чистий прибуток чи збиток за період.

Звіт про фінансові результати показує, як змінюється власний капітал під впливом доходів і витрат, здійснених у звітному періоді. Абсолютним показником фінансових результатів виступає прибуток (рис. 1.2).

Комітет по МСФЗ визначає прибуток як зміну власного капіталу (чистих активів), господарюючого суб'єкта за звітний період, яка є результатом господарських операцій та подій, що не пов'язані з особистим капіталом

власників компанії. Прибуток включає всі зміни у власному капіталі за винятком тих, що стали наслідком вкладів власників та виплат власникам.

Великі компанії, проводячи глибокий аналіз, визначають прибуток:

- за порядком формування – валовий, маржинальний, до оподаткування, чистий прибуток;
- за видами діяльності – операційний, від інвестиційної діяльності, від фінансової діяльності;
- за характером використання – капіталізований (нерозподілений), спожитий (на дивіденди).

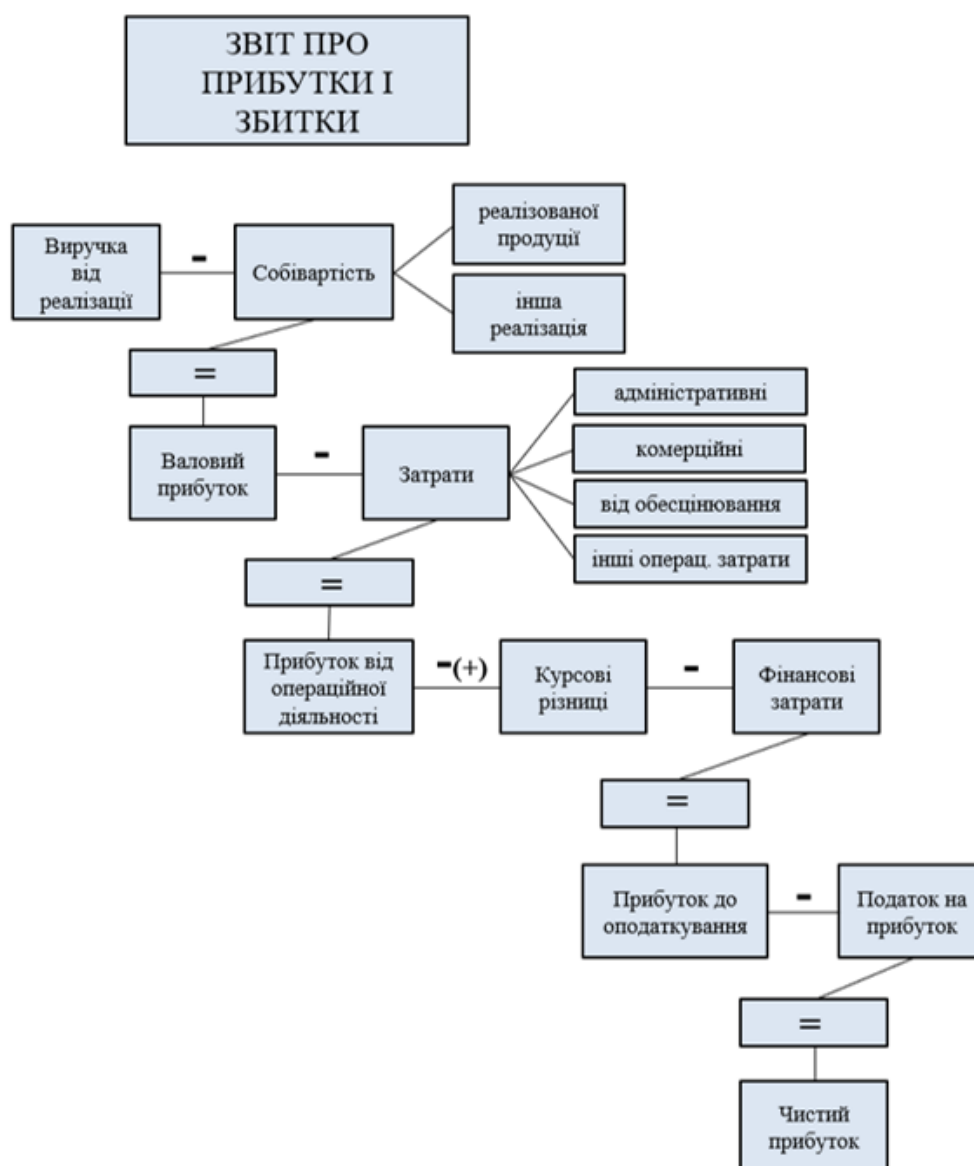

Рис.1.2 Основні етапи формування прибутків у звіті про прибутки і збитки [9]

Звіт про рух грошових коштів (cash flow statement) є самим цінним з точки зору аналітики. Міжнародні корпорації, які беруть участь на торгах міжнародних фінансових бірж зобов'язані надавати звіт про рух грошових коштів згідно міжнародних стандартів. В даному звіті відображаються платежі підприємства та надходження в підприємство грошових коштів, їх еквівалентів (грошових потоків), а також їх залишки на початок і кінець звітного періоду.

Звіт про рух грошових коштів дає змогу побачити чи отримає підприємство приріст грошових ресурсів, чи в змозі відповідати всім своїм фінансовим зобов'язанням, виплачувати дивіденди та залишатися кредитоспроможними, показує наявність розходжень між річним чистим прибутком (збитком) та реальним чистим грошовим потоком, вплив інвестиційних та фінансових операцій на загальний фінансовий стан підприємства, а також вплив фінансових рішень минулих періодів; необхідність у зовнішньому фінансуванні (рис.1.3).

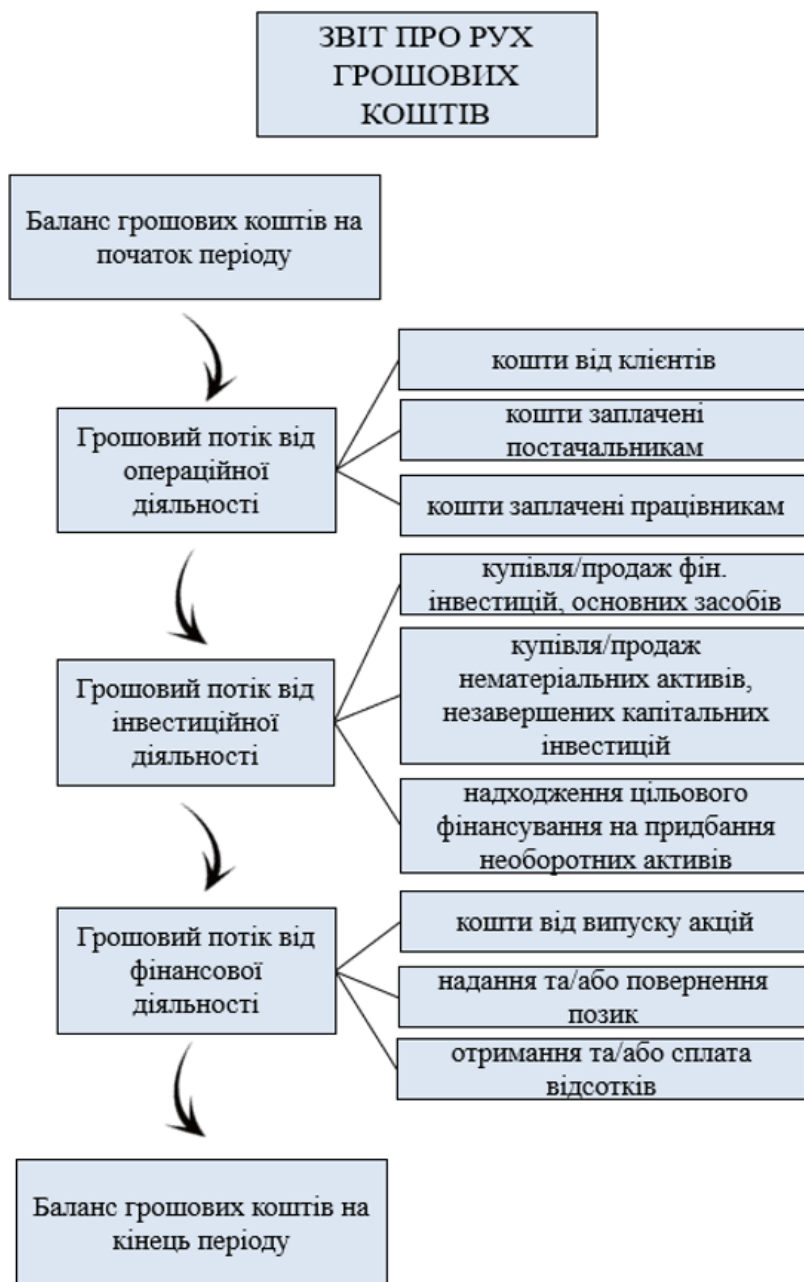

Рис.1.3 Зміни балансу грошових коштів міжнародної корпорації за період у звіті про рух грошових коштів [9]

Інформацію про зміну у складі власного капіталу протягом звітного періоду надає звіт про власний капітал (statement of shareholders' equity), тобто звіт про частину активів підприємства, що залишається після вирахування всіх зобов'язань. Даний звіт включає в себе наступні розділи: коригування, переоцінка активів, чистий прибуток (збиток) за звітний період, внески учасників, вилучення капіталу, інші зміни, а також відображається інформація

про залишок на початок року, скоригований залишок на початок року, разом змін в капіталі та залишок на кінець року (рис.1.4).

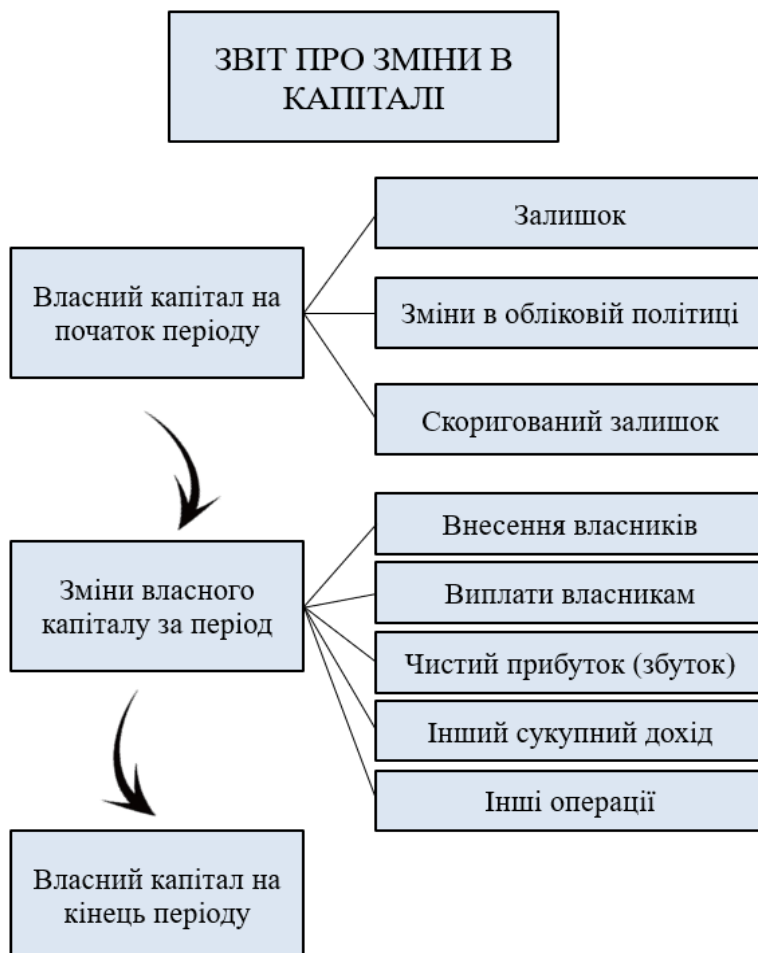

Рис.1.4 Зміни у власному капіталі за період у звіті про зміни в капіталі [9]

Особливістю підготовки фінансових звітів міжнародних корпорацій є консолідований звіт материнської і дочірніх фірм. У ньому поєднуються звіти шляхом додавання відповідних показників по однорідних статтях, як активи, зобов'язання, капітал, доходи і витрати. З материнською компанією консолідуються звіти, також, всіх її філій, що знаходяться в різних країнах світу. Консолідований фінансовий звіт має надавати фінансову інформацію про групу у вигляді інформації про єдину міжнародну корпорацію, тому необхідно

включати балансову вартість інвестицій материнського підприємства в кожну дочірню фірму та філію, а також частку власного капіталу.

Бухгалтерська звітність кожної країни має свої правові аспекти. Законодавство обумовлює порядок публікацій звітів про фінансову діяльність корпорацій, їх критерії.

Джерелом інформації про фінансові результати діяльності міжнародних корпорацій є періодична та річна звітність, що складається за даними фінансового обліку. Показники відображаються в динаміці за 5-10 років. Паралельно з публікацією річного звіту надається опублікований висновок аудитора про перевірку звітних даних.

Основними нормативно – правовими регуляторами фінансової звітності підприємств в Україні є Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) та МСФЗ. Саме на основних концепціях останніх створили національні стандарти. Еволюція вітчизняних положень включає вісім етапів, починаючи з 1998 року – це Закони та зміни до них, постанови, рішення:

- Постанова про «Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (1998р.);
- Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні (1999р.);
- Рішення щодо Методичних рекомендацій з трансформації фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за МСБО (2003р.);
- Стратегія застосування МСФЗ (2007р.);
- Зміни до Закону « Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (2011р.);
- Розпорядження « Про створення умов для впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності» (2012 р.);
- Наказ про затвердження нового НСБО «Загальні вимоги до фінансової звітності» (2013р.);

- Наказ про затвердження НСБО 2 «Консолідована фінансова звітність» (2013р.).

Посилаючись на статтю Я. Квачука про роль МСФЗ у розкритті фінансової інформації ТНК, відмінності між національними та міжнародними стандартами полягають у принципах обліку, звітності та в наданні фінансової інформації. На сьогоднішній момент стоїть, особливо, проблема практичного застосування міжнародних стандартів українськими підприємствами.

Існує 30 міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та 14 міжнародних стандартів фінансової звітності, а також положення 35 стандартів бухгалтерського обліку.

Міжнародні корпорації під час складання і подання консолідованої фінансової звітності керуються наступними нормативно – правовими актами:

- МСФЗ 10 – Консолідована фінансова звітність;
- МСБО 27 – Консолідована та окрема фінансова звітність;
- МСБО 21 – Вплив змін валютних ресурсів;
- МСФЗ 12 – Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання;
- МСБО 28 – Інвестиції в асоційовані підприємства;
- НП(С)БО 2 – Консолідована фінансова звітність;
- НП(С)БО 1 – Загальні вимоги до фінансової звітності;

1.3 Методичні підходи до оцінки фінансового стану міжнародної корпорації

Обґрунтованість прийнятих управлінських рішень ТНК значною мірою визначається якістю аналітичних розрахунків. Про необхідність систематизації фінансових розрахунків і методик аналізу, а також їх впровадження в практику

діяльності корпорацій дискутували багато теоретиків бухгалтерського обліку і фінансів [21].

В чисельних роботах Л.В. Руденко-Сударєвої фахово систематизовано відомі і запропоновано нові підходи до інтерпретації і змістовного наповнення аналітичних процедур стосовно діяльності транснаціональних корпорацій та визначення їх фінансової результативності. На думку дослідника, нагальну потребу у глибокому дослідженні результативності транснаціональної корпорації у рамках системного фінансового аналізу визначають проблеми її діяльності (рис. 1.5) [21].

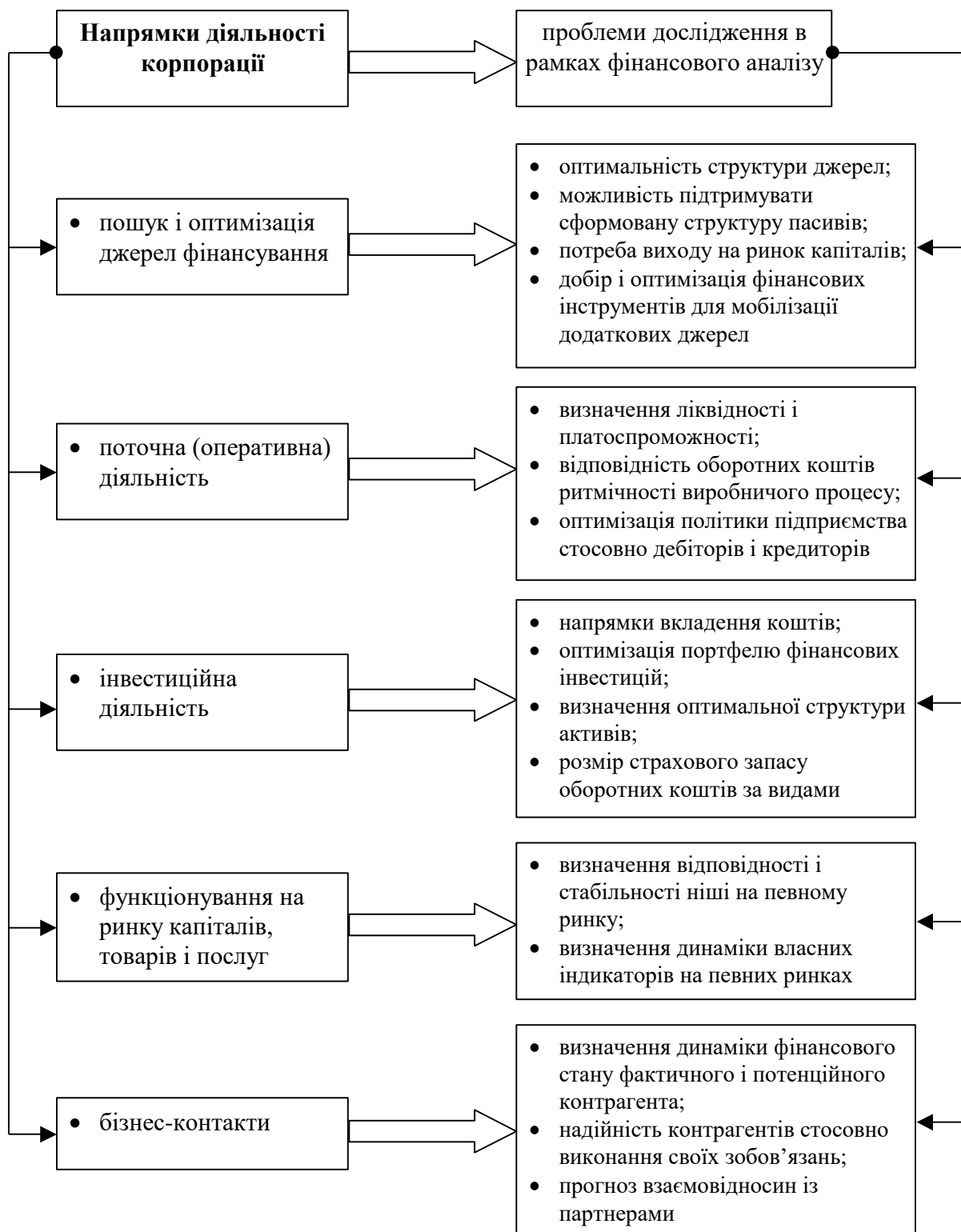

Рис.1.5 Взаємозв'язок напрямків аналізу з діяльністю ТНК [21]

Факторами, які впливають на результати фінансового аналізу є вибір системи показників дослідження, методичні інструментарії, джерела інформації,

особливості проведення. Для інвесторів дуже важливо мати правильну оцінку компанії, тому важливо володіти методами фінансового аналізу, економіко-математичними методами.

Деталізація процедурної сторони методики аналізу кредитоспроможності фірми залежить від поставлених цілей, а також різних факторів інформаційного, методичного, кадрового і технічного забезпечення. Логіка аналітичної роботи припускає її організацію у виді двухмодульної структури: експрес-аналіз та заглиблений аналіз. У першому випадку аналітик припускає одержати лише саме загальне управління про фірму підприємство, чия звітність піддається читанню, у другому проведені аналітичні розрахунки й очікувані результати значно деталізовані і докладні [21].

На практиці існують різні методи оцінки фінансового стану корпорації, серед яких можна виділити, наприклад, комплексний метод, суть якого полягає в аналізі підприємства в динаміці, зосередивши увагу на позитивних та негативних факторах його діяльності. До позитивних факторів фінансового стану можна віднести платоспроможність; використання капіталу, організацію розрахунків, наявність стабільних фінансових ресурсів. До негативних – відсутність власних оборотних коштів, неефективне розміщення ресурсів, наявність стійкої заборгованості з платежів, негативні тенденції у виробництві, що, в цілому, дає змогу виявити проблемні аспекти діяльності підприємства і з'ясувати їх першопричини. Наступним поширеним методом для оцінки фінансового стану є інтегральний метод – його ціллю є знаходження інтегрального показника, що вираховується на базі узагальнюючих показників, наприклад, за рівнем платоспроможності, фінансової незалежності, якості активів підприємства. Проте найбільш поширеним методом є коефіцієнтний метод, що ґрунтується на певних розрахунках системи показників, що демонструють різні аспекти діяльності підприємства і передбачають внутрішні та зовнішні фактори впливу на його фінансовий стан. Таким чином, в своєму дослідженні, як саме виконується фінансово-господарський аналіз діяльності

міжнародної корпорації, я широко використав метод коефіцієнтів, при цьому, враховуючи більш повну інформацію діяльності міжнародної корпорації за декілька років задля більш комплексної оцінки. В рис. 1.6 нижче наведено основні переваги та недоліки вищезгаданих трьох методів:

Метод оцінки фінансового стану	Переваги	Недоліки
Комплексний метод	<p>Виявляє проблемні напрями діяльності підприємства та надає змогу знайти їх причини;</p> <p>Показує практично всі аспекти діяльності підприємства;</p> <p>Містить висновки про результати діяльності на основі якісних і кількісних відмінностей.</p>	<p>Є досить обширним, що обмежує можливість оперативної оцінки;</p> <p>Доволі трудомісткий;</p> <p>Для багатьох коефіцієнтів немає нормативних значень.</p>
Метод інтегральної оцінки	<p>Дає змогу доповнити аналітичні дані та коефіцієнти, включаючи їх в інтегральний показник.</p>	<p>Можливість отримання високого рівня фінансового потенціалу за низького рівня важливих часткових показників.</p>
Метод коефіцієнтів	<p>Враховує вплив як внутрішнього так і зовнішнього середовища;</p> <p>Дає можливість проаналізувати різні підприємства на різних ринкових середовищах.</p>	<p>Процес формування результатів оцінки є доволі складним;</p> <p>Для багатьох коефіцієнтів немає нормативних значень;</p> <p>Іноді зміни величин коефіцієнтів не можуть бути інтерпретовані через постійне змінювання їх значень протягом часу.</p>

Рис.1.6 Переваги та недоліки методів оцінки фінансового стану міжнародної корпорації [15]

Всі основні форми фінансової звітності, котрі були описані в попередньому розділі, а саме звіти про фінансові результати, рух грошових коштів, баланс, прибутки та зміни в капіталі готуються по міжнародним стандартам МСФЗ, US GAAP та іншим мінімум раз за квартал. Відповідно, написання таких звітів, та оцінювання фінансового стану корпорації передбачає використання різних

фінансових коефіцієнтів. Дані фінансової звітності дають змогу проаналізувати формування та динаміку змін фінансових індикаторів, що забезпечить можливість оцінки майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності капіталу, прибутків, руху капіталу й деяких інших фінансових показників ефективності міжнародних корпорацій.

Розпочинаючи з оцінки балансу міжнародної корпорації, його показники слід розглядати, як в структурному вигляді, порівнюючи питому вагу різних статей активу та пасиву, так і в динаміці – порівнюючи абсолютні відхилення значень статей балансу на кінець періоду з їх значеннями на початку. Отже, при аналізі балансу слід виділити низку ключових показників і їх динамік, що характеризуватимуть фінансовий стан міжнародної корпорації, а саме:

При аналізі активів:

- Як змінилася вартість майна корпорації – як правило, при зменшенні вартості майна зменшується і господарський оборот та платоспроможність корпорації, і навпаки;
- Які зміни відбулися серед необоротних активів – як приклад, збільшення незавершеного виробництва чи довгострокових фінансових вкладів сигналізує про відтік значних фінансових ресурсів з обороту;
- Які зміни відбулися серед оборотних активів – як приклад, значна питома вага запасів і їх постійне збільшення може сигналізувати про зростання витрат корпорації на зберігання запасів, збільшення суми податку на прибуток, чи деяких проблем зі збутом продукції \;
- Яких саме активів більше – якщо оборотних, то структура майна міжнародної корпорації скоріше є достатньо мобільною, так само як і рух капіталу;

При аналізі пасивів:

- Які засоби корпорації є основним джерелом формування майна – якщо переважну частину займає власний капітал – то це означає кращу фінансову стійкість та незалежність від зовнішніх джерел фінансування;
- Як змінилася величина власного капіталу – якщо власний капітал збільшився за рахунок росту нерозподіленого прибутку та резервного капіталу, то це говорить про ефективність функціонування корпорації;
- Чи має корпорація непокриту заборгованість – якщо так – то це свідчить про неефективне використання засобів корпорації.
- Яких зобов'язань більше – довгострокові є, як правило більш вигідніші, особливо, зважаючи на інфляцію.

Одним з найбільш визначних показників ефективності діяльності міжнародних корпорацій в умовах ринкової економіки є її платоспроможність, яка може бути як довготривалою – виражається здатністю організації покривати свої зобов'язання на довгій перспективі, так і поточною – виражається в здатності вчасно та в повному обсязі виплачувати короткострокові зобов'язання, використовуючи свої оборотні активи. Платоспроможність корпорацій напряму залежить від ліквідності її активів – здатності швидко перетворювати активи в кошти, так само як і від ліквідності балансу – ступеню покриття боргових зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких у кошти відповідає строку погашення платіжних зобов'язань [1].

Для аналізу ліквідності балансу треба проаналізувати співвідношення деяких показників активів і пасивів балансу корпорацій, що наведено в рис. 1.7.

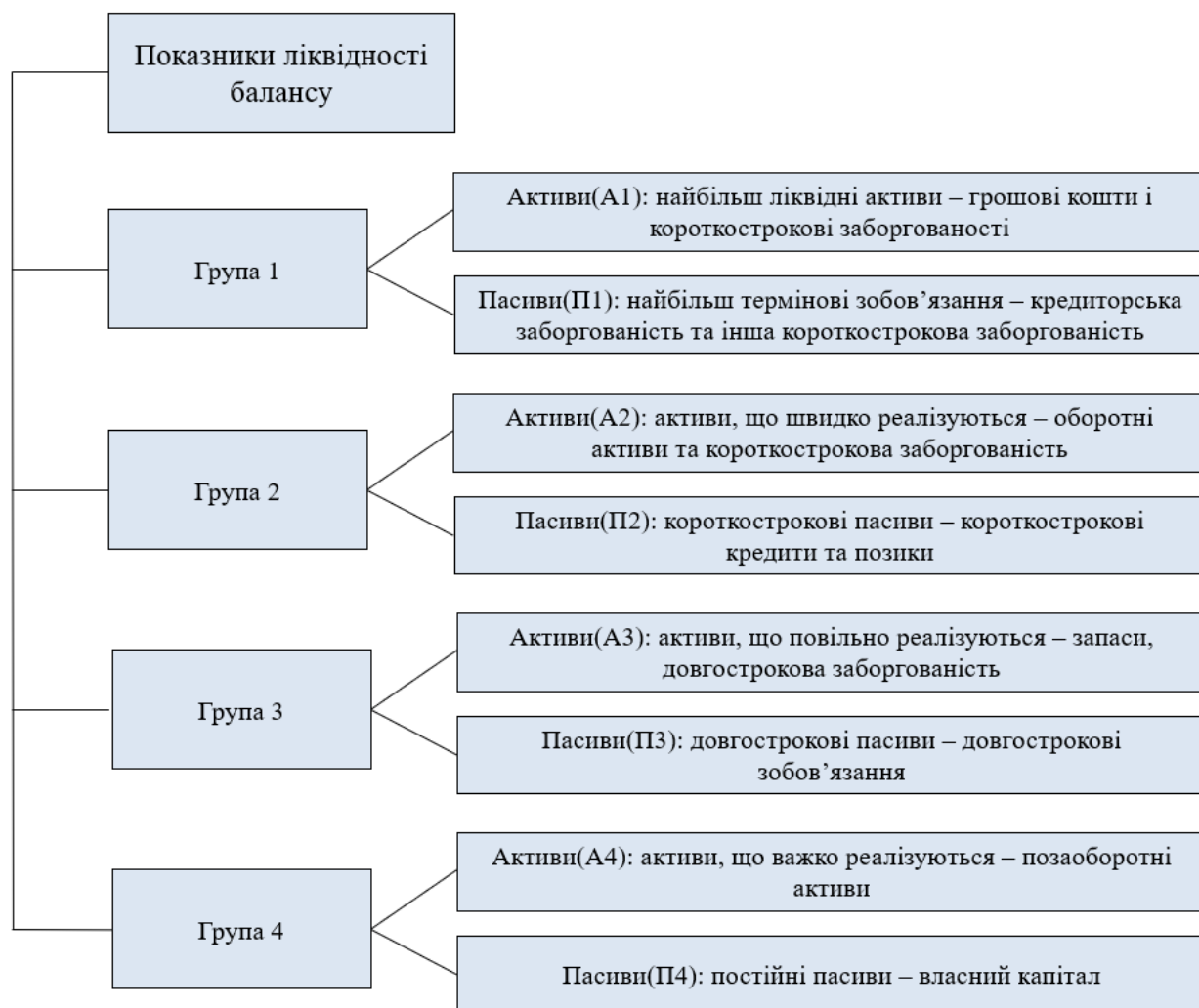

Рис.1.7 Групи активів та пасивів міжнародної корпорації, що формують показники ліквідності балансу [15]

Баланс корпорації вважається абсолютно ліквідним, якщо виконується наступні умови: $A1 \geq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$; $A4 \leq P4$. Таким чином, при зіставленні перших двох груп активів та пасивів ми можемо оцінити поточну платоспроможність корпорації, при зіставленні третьої – довготривалу платоспроможність, а четвертої – можемо оцінити фінансову стійкість за рахунок наявності у корпорації власного оборотного капіталу, що розраховуються як різниця власного капіталу та позаоборотних активів.

Більш детально ліквідність міжнародної корпорації можна також оцінити за допомогою коефіцієнтів. Прийнятний коефіцієнт має бути більше одиниці:

- Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття), (Current Ratio) - визначає наскільки короткострокові зобов'язання покриваються поточними активами.

$$K_{п.л.} = \text{поточні активи} / \text{поточні зобов'язання} \quad (1.1)$$

- Коефіцієнт швидкої ліквідності, (Quick Ratio) – визначає спроможність корпорації погашати свою короткострокову заборгованість за короткий термін, активи, що швидко реалізуються, наприклад рахунки дебіторів, гроші чи вкладення в цінні папери.

$$K_{ш.л.} = \frac{\text{поточні активи} - \text{запаси та незавершене виробництво}}{\text{поточні зобов'язання}} \quad (1.2)$$

Важливими показниками, що обумовлені стабільністю економічного середовища, в якому здійснюється діяльність підприємства, є показники фінансовою стійкості:

- Коефіцієнт фінансової стійкості – демонструє питому вагу джерел фінансування, якими можна буде користуватися протягом тривалого часу.

$$K_{ф.с.} = \frac{\text{власний капітал} + \text{довгострокові зобов'язання}}{\text{валюта балансу}} \quad (1.3)$$

де валюта балансу – це всі активи корпорації, що дорівнюють її пасивам в грошовому вираженні.

- Коефіцієнт незалежності (концентрації власного капіталу) -характеризує долю власних засобів в загальному обсязі джерел фінансування організації.

$$K_H = \text{власний капітал/валюта балансу (1.4)}$$

- Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами – демонструє частку оборотних активів, що сформовані за рахунок власних джерел в загальній масі оборотних активів.

$$K_{з.в.о.з} = \text{власний оборотний капітал/оборотні активи (1.5)}$$

Аналізуючи баланс міжнародної корпорації, досить важливо також визначити показники рентабельності власного капіталу та оборотності активів:

- Рентабельність власного капіталу (фінансова рентабельність) – показує чистий прибуток, що отриманий від кожної грошової одиниці власного капіталу.

$$P_{в.к.} = \text{чистий прибуток/власний капітал (1.6)}$$

Коефіцієнти оборотності:

- Коефіцієнт оборотності активів (total asset turnover) – фінансовий показник інтенсивності використання організацією всієї сукупності наявних активів. Він також визначає окупність активів корпорації.

$$K_{об.ак} = \text{виручка / середня вартість активів за рік (1.7)}$$

- Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (receivables turnover) – показує як швидко організація може погасити дебіторську заборгованість, або ж скільки разів за рік організація отримала від покупців

оплату у розмірі середнього залишку неоплаченої заборгованості. Коефіцієнт вимірює ефективність роботи з покупцями у стягненні дебіторської заборгованість.

$$K_{\text{об.д.з.}} = \frac{\text{Виручка}}{\text{середня дебіторська заборгованість за рік}} \quad (1.8)$$

- Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (payables turnover) – показує як швидко організація може погасити свої заборгованості перед постачальниками та підрядниками, або ж скільки разів за рік організація погасила середню величину своєї кредиторської заборгованості. Зниження оборотності може означати як проблеми з оплатою рахунків, так і більш ефективну організацію взаємин з постачальниками, що забезпечує вигідніший, відкладений графік платежів і використовує кредиторську заборгованість як джерело отримання дешевих фінансових ресурсів. Чим вище цей показник, тим швидше компанія розраховується зі своїми постачальниками.

$$- K_{\text{об.к.з.}} = \frac{\text{Виручка}}{\text{середня кредиторська заборгованість за рік}} \quad (1.9)$$

Наступним кроком для фінансового аналізу міжнародної корпорації слід розглянути показники, що відносяться до звіту про прибутки і збитки – зіставлення доходів і витрат міжнародної корпорації показує її фінансові результати в межах конкретних звітних періодів. Для цього слід виявити динаміку певних груп доходів і витрат у звітному періоді в порівнянні з минулим, при цьому важливо співставити темпи росту доходів та витрат, а також, за наявності інформації за три чи більше років, провести трендовий аналіз. Серед

окремих видів доходів та витрат треба визначити питому вагу в їх загальному об'ємі. Для того, щоб здійснити просту оцінку якості фінансових результатів корпорації, можна порівняти наступні категорії доходів та витрат:

- Витрати, пов'язані зі звичайними видами діяльності з виручкою від продажів – за допомогою даних співвідношень можна визначити наскільки ефективно в організації реалізуються виробнича або ж адміністративно-керівнича функції. Чим менші отримані показники – тим менше проблем з контролем над витратами засобів корпорацій:

$$\frac{\frac{\text{адміністративні витрати}}{\text{виручка від продажів}}}{\frac{\text{витрати на збут}}{\text{виручка від продажів}}} \cdot \frac{\text{собівартість реалізованих товарів}}{\text{виручка від продажів}} \quad (1.10)$$

- Прибутки (збитки) з виручкою від продажів – співвідношення демонструють стабільність, або ж її відсутність, отримання чистого прибутку з кожної витраченої грошової одиниці, і, зокрема, показують вплив податкового навантаження на корпорацію:

$$\frac{\frac{\text{прибуток(збиток) від продажів}}{\text{виручка від продажів}}}{\frac{\text{прибуток(збиток) від продажів до оподаткування}}{\text{виручка від продажів}}} \cdot \frac{\text{Чистий прибуток(збиток)}}{\text{виручка від продажів}} \quad (1.11)$$

- Вартість активів корпорації з виручкою від продажів – дозволяє в цілому проаналізувати динаміку дохідності та діяльності міжнародної корпорації.

Аналізуючи доходи та витрати міжнародної корпорації, особливу увагу також слід звернути на низку показників, що характеризують прибуток до сплати податків, відсотків та амортизації:

- ЕВІТДА (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) – вважається найбільш реалістичним показником прибутку корпорацій, оскільки виключає поправки на не операційні фактори діяльності: податок на прибуток, який не регулюється компанією; амортизацію, яка визначається податковим кодексом та індустрією практикою, яка може мати високе значення, але бути непов'язаною з комерційною діяльністю і відноситися до фінансування капітальних витрат.

ЕВІТДА = чистий прибуток + податок на прибуток + відсотки по кредитах + амортизація основних засобів та нематеріальних активів (1.12)

або

ЕВІТДА = Операційний прибуток + знос основних засобів + амортизація основних засобів та нематеріальних активів (1.13)

- Маржа ЕВІТДА (ЕВІТДА Margin) – є показником прибутковості організації. Чим більше значення, тим більше впливають зміни обсягу продажу на прибутковість компанії. У разі якщо маржа ЕВІТДА виявляється тривалий час негативною, то сама модель бізнесу може бути поставлена під сумнів. У свою чергу, позитивна маржа ЕВІТДА для компаній, що розвиваються, свідчить про те, що вона є прибутковою, або ж про можливість стати такою. Показник прибутку ЕВІТДА спрощує міжнародні порівняння компаній, оскільки він не залежить від

відмінностей у податкових системах різних країн, і тому не враховує податки, відсотки, зноси та амортизацію.

$$\text{Маржа EBITDA} = \text{EBITDA} / \text{виручка від продажів} \quad (1.14)$$

- Коефіцієнт податкового навантаження (Debt/EBITDA Ratio) – показує відношення прибутку до оподаткування та кредитних зобов'язань і вказує на те чи доцільно компанії брати додаткові кредити, зокрема ним дуже часто користуються світові банки для оцінки надійності компаній.

$$K_{\text{п.н.}} = \text{Боргові зобов'язання} / \text{EBITDA} \quad (1.15)$$

Аналіз звіту про рух грошових коштів в міжнародній практиці виконується, за допомогою двох методів: прямого та непрямого. Прямий метод більш поглиблено знаходить інформацію про рух грошових коштів в розрізі різних видів діяльності, коли непрямий метод використовує дані не тільки статей балансу грошових коштів, а й інших статей активів та пасивів, що впливають на потоки грошових коштів і, таким чином, демонструє взаємозв'язок отриманого кінцевого фінансового результату з рухом грошових коштів організації. Непрямий метод є трохи простішим в технічному плані, порівняно з прямий, бо дає змогу зробити звіт про рух грошових коштів без залучення внутрішніх даних про обороти грошових коштів на різних рахунках організації, саме тому більш детально я обрав описати саме непрямий метод аналізу. Якщо описувати його етапи проведення доволі коротко то слід зазначити наступне:

- Має бути усунутий вплив операцій негрошового характеру від чистого фінансового результату діяльності корпорації, як, наприклад, амортизації позаоборотних активів та ін.

- Мають бути проведені коригування, враховуючи деякі зміни у статтях балансу по оборотним активах та короткостроковим зобов'язанням – для розрахунку чистого грошового потоку, приріст оборотних активів у звіті руху грошових коштів відображається зі знаком мінус, а їх зменшення – знаком плюс; для короткострокових зобов'язань навпаки.
- Аналіз руху грошових коштів має бути проведений, з урахуванням наступних одних з основних коефіцієнтів:
- Вільний грошовий потік (Free Cash Flow) – коефіцієнт, що показує приплив капіталу, яким може розпоряджатися організація, або, іншими словами, це різниця у надходженнях та платежах, притоці та відтоку капіталу у грошовій формі. Він визначає суму грошових засобів, що під контролем власників, кредиторів, чи інвесторів. Зокрема, цей коефіцієнт може відображати вартість компанії та її інвестиційний імідж.

$$FCF = EBITDA - \text{податок на прибуток} - \text{капітальні вкладення} \pm \text{зміни в капіталі} \quad (1.16)$$

- Вільний грошовий потік у розпорядженні фірми (Free Cash Flow to the Firm) – це вільний грошовий потік у розпорядженні фірми загалом, доступний як її власників, так кредиторів. Позитивне значення FCFF вказує на те, що у фірми залишилися грошові кошти після витрат. Від'ємне значення вказує на те, що фірма не отримала достатнього доходу для покриття витрат та інвестиційної діяльності.

$$FCFF = \text{грошові кошти, отримані від операційної діяльності} - \text{витрати на відсотки} * (1 - \text{податкова ставка}) - \text{грошові потоки від інвестиційної діяльності} \quad (1.17)$$

- Коефіцієнт Бівера – показує наскільки короткострокові та довгострокові зобов'язання можуть бути покриті за рахунок потоку грошових коштів. Оптимальне значення: 0,4 – 0,45.

$$K_{\text{бівера}} = \frac{\text{Чистий прибуток} + \text{амортизація позаоб.активів}}{\text{Короткострокові} + \text{довгострокові зобов'язання}} \quad (1.18)$$

- Коефіцієнт якості чистого прибутку – дозволяє оцінити величину розриву між чистим прибутком та чистим грошовим потоком

$$K_{\text{як.ч.п.}} = \frac{\text{Чистий грошовий потік по поточній діяльності}}{\text{Чистий прибуток}} \quad (1.19)$$

В основі аналізу звіту про зміни у власному капіталі лежить аналіз динаміки змін в капіталі за певний період часу та з'ясування основних факторів, що спричинили його ріст чи падіння. Власний капітал корпорації може складатися з таких складових, як інвестований капітал, накопичений капітал, резервний капітал, результати переоцінки власних основних засобів чи потенційний капітал (доходи майбутніх періодів). Перш за все, при аналізі змін у власному капіталі, слід звернути увагу на співвідношення динамік інвестованого та накопиченого капіталів, що дає змогу оцінити ділову активність та ефективність діяльності організації: тенденція організації до збільшення питомої ваги накопиченого капіталу порівняно з інвестованим говорить про її можливість накопичувати свої засоби, вкладені в активи, а також говорить про її фінансову стійкість.

Також, щоб з'ясувати чи накопичує організація власний капітал можна скористатися деякими коефіцієнтами:

- Коефіцієнт накопичення власного капіталу (Capital Accumulation Ratio) – демонструє частину власного капіталу від наявного на кінець звітного періоду капіталу, яку складають нові засоби, що надійшли.

$$K_{\text{н.в.к.}} = \frac{\text{Нові засоби власного капіталу, що надійшли}}{\text{Власний капітал на кінець звітного періоду}} \quad (1.20)$$

- Коефіцієнт використання власного капіталу – демонструє частину власного капіталу на початок звітного періоду, що була використана в процесі діяльності організації.

$$K_{\text{в.в.к.}} = \frac{\text{Використаний власний капітал}}{\text{Власний капітал на початок звітного періоду}} \quad (1.21)$$

Таким чином, якщо коефіцієнт накопичення власного капіталу більший за коефіцієнт використання власного капіталу – тоді, відповідно, власний капітал організації має динаміку накопичення, якщо менший – зменшення.

Як справедливо стверджує Л.В.Руденко-Сударєва, аналітичні коефіцієнти, що застосовуються ізольовано, є «безпорадними». Причиною цього вона називає деякі специфічні особливості, притаманні коефіцієнтам:

- методика розрахунку коефіцієнтів може дещо варіювати, що потрібно враховувати у корпоративному аналізі;
- більшість коефіцієнтів історичні за своєю природою, тобто характеризують фінансовий стан фірми за результатами вже завершених операцій;
- суттєвий вплив на значення коефіцієнтів можуть чинити властиві для даної компанії методи ведення обліку (наприклад, методи нарахування амортизації, створення резервів безнадійних боргів, оцінки

матеріальних запасів тощо), що потрібно враховувати в порівняльному аналізі;

- найважливішим недоліком є те, що всі розрахунки базуються на облікових даних, а не на ринкових оцінках активів компанії;
- специфіка розрахунку окремих показників не дозволяє розраховувати їх за даними публічної консолідованої звітності, а відтак і застосовувати їх в експрес-аналізі [20, 21].

Враховуючи специфіку аналітичних коефіцієнтів, Л.В. Руденко-Сударєва зауважує, що компаніям, які бажають привернути увагу потенційних донорів капіталів, доцільно розширити аналітичну частину агрегованих публічних звітів, включаючи у аналітичну записку розрахунки якнайбільшої кількості коефіцієнтів, особливо тих, що розраховують за даними управлінського обліку, аналітичного обліку, за ринковими оцінками. Крім того, у роботах автора рекомендовано наведення коефіцієнтів у динаміці та порівняно із середньогалузевими показниками. Відкрита публікація такої інформації може суттєво активізувати розвиток ділових контактів, певною мірою застерегти від можливості банкрутства потенційних інвесторів, лендерів і кредиторів, і тим самим стимулювати вкладення капіталу у бажані галузі і види діяльності [18,19,20,21].

Розділ 2 – Аналітична оцінка діяльності міжнародної корпорації ТОВ «Кернел-Трейд».

2.1 Роль і місце ТОВ «Кернел-Трейд» на вітчизняному та міжнародному ринках

Історія розвитку Акціонерного Товариства Кернел почалася з 1995 року. Першою подією було придбання зернових елеваторів та експорт сільсько-господарської продукції. Переробка соняшникового насіння, виробництво та реалізація олії стали направляючим фактором подальшого розвитку групи компаній Кернел. Створювалися нові акціонерні товариства через купівлю та модернізацію старих олійноекстракційних заводів, елеваторів, перевалок, будівництво нових потужностей, збільшення банку землі, розширення видів діяльності в агропромисловому виробництві та логістиці (табл. А.1 про історію діяльності компанії від 1995 року).

Підприємство «Кернел Груп», маючи дочірні підприємства, зареєструвало наступні види їх діяльності, що наведені в табл.2.1:

Таб. 2.1

Основні види діяльності підприємства «Кернел Груп»

Номер	Основні види діяльності
46.21	Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням та кормами для тварин
10. 41	Виробництво масел, жирів
16.21	Виробництво шпону, фанери, плит та панелей
20.20	Виробництво пестицидів та іншої агрохімічної продукції
46.23	Оптова торгівля живими тваринами
46.31	Оптова торгівля фруктами та овочами

Продовження таблиці 2.1

46.33	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами
77.31	Оренда і лізинг сільськогосподарської техніки та обладнання
78.30	Діяльність інших організацій по роботі з персоналом
46.75	Оптова торгівля хімічною продукцією
52.29	Інші супровідні послуги при перевезенні
46.71	Оптова торгівля твердим, рідким і газоподібним паливом і подібними продуктами
35.23	Продаж газоподібного палива по трубопроводах
71.11	Діяльність у сфері архітектури

Кернел-Трейд входить до структури «Kernel» і є її дочірньою компанією, відповідно, за даними аналітичної системи YouControl, засновниками «Кернел-Трейд» – є «Кернел Холдинг С.А.» (15%), «Кернел-Капітал» (63.3%), Бандурський МЕЗ» (7.3%), Українська Чорноморська Індустрія (3.4%), Прогресивні інвестиційні стратегії (10%). Зокрема, дочірніми компаніями Кернел є, також, Avere Commodities Sa; LLC; Restomon Limited.

За останні роки компанія входить до ТОП -3 найбільших компаній України та визначається за спеціалізацією, як агротрейдер. Сьогодні вона є найбільшим виробником і експортером соняшникової олії в Чорноморському регіоні, що виробляє до 15% світового обсягу соняшникової олії, а також вона є основним експортером зерна в Україні – на долю компанії припадає 16.3% від загальної кількості експортованого зерна (рис 2.1).

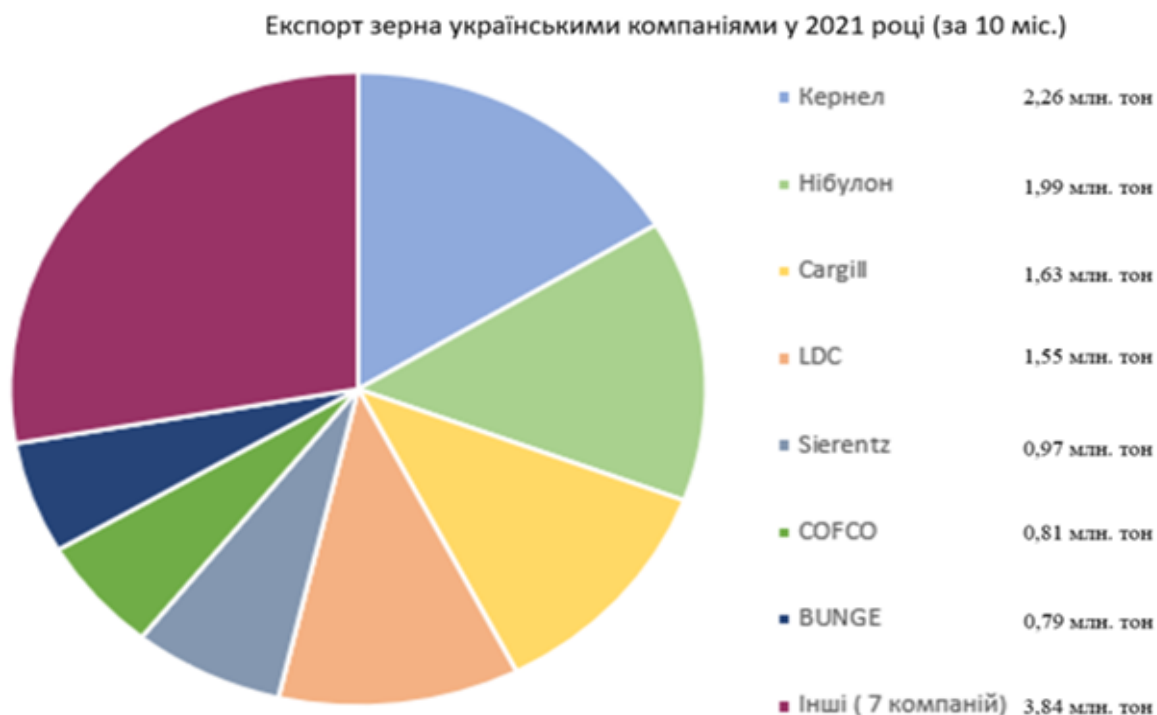

Рис. 2.1 Частка експорту зерна основних українських компаній за 10 місяців 2021 року [29]

Холдингова компанія Kernel Holding S.A. зареєстрована у Люксембурзі. Вертикальна інтеграція компанії включає такі напрямки:

- Агробізнес – це земельний банк біля 600 гектарів, виробництво на територіях 11 областей України, вибір стратегічних культур таких, як кукурудза, пшениця, соняшник, соя, ячмінь.
- Закупівля зернових та олійних культур в інших аграрних виробників (близько у 5 тис.) через свою торговельну мережу.
- Елеваторні потужності складаються з 30 елеваторів, які надають якісний сервіс по зберіганню зерна сільгоспвиробникам та власного зберігання до моменту реалізації.
- Виробництво соняшникової олії включає 8 сучасних олійноекстракційних заводів, з високими рівнями технологічного оснащення, стандарту управління якістю, охорони праці, екології

виробництва, загальна потужність переробки яких, складає 3.5 млн. т. насіння соняшника в рік.

- Експорт – це два глибоководні портові термінали на узбережжі Чорного моря і власний вагонний парк. Потужність перевалки зерна в портах становить 8.8 млн. т. на рік, що забезпечує перше місце Кернел у продажі олії в Україні, а також експорт у 80 країн світу.

Кернел є господарем відомих у світі олійних брендів: «Щедрий дар», «Стожар», «Чумак», “QLIO”, “Le Blanc”, “KERNEL”, “Premi”, «Маринадо». Проте основна олійна продукція, що реалізується на міжнародний ринок – це олія нерафінована у цистернах. Основними покупцями соняшникової олії є країни Європи – 32%; Індія – 30,5%; Китай – 15,3%, Ірак – 5,1%; інші – 17,1%.

У 2007 році вперше компанія Кернел Груп розміщує свої акції на Варшавській фондовій біржі. Вона є членом багатьох національних і міжнародних організацій, таких, як Американська торгова палата в Україні, Європейська бізнес асоціація, GAFTA, Федерація асоціацій торгівлі олійними культурами, насінням та жирами (FOSFA), «Укроліяпром», УЗА, U.S. – Ukraine Business Council, UNIC.

За допомогою таблиці 2.1 можемо спостерігати за останній 2021 звітний рік у порівнянні з минулими несуттєве зниження показників операційної діяльності. Наприклад, переробка насіння соняшника у 2021 році зменшилася на 6% ніж у 2020 році, продаж олії на 7%, виробництво шроту – на 10%, виробництво основних зернових культур – на 6,5%, при зменшенні посівної площі на 2,4%. Слід зазначити, що за останній рік виросла пропускна здатність терміналів експорту, на 22,4 % порівняно з минулим 2020 роком, та майже вдвічі порівняно з 2018. Зростаюча тенденція також у показників обсягу експорту зерна: в 2021 році обсяг виріс на 1,27% порівняно з 2020 роком, та на 82,3% в порівняно 2018, що свідчить про посилену орієнтацію на торгівлю на міжнародному ринку.

Табл. 2.1

**Основні показники операційної діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» в період
2018-2021 рр. [29]**

Показник	2018	2019	2020	2021	2019 /2018, %	2020 /2019, %	2021 /2020, %
Перероблено насіння, млн. т.	3,1	3,2	3,4	3,2	+ 3,23	+ 6,25	- 5,88
Продано олії, млн. т.	1,4	1,6	1,5	1,4	+ 14,29	- 6,25	- 6,67
Вироблено шроту, млн. т.	3,3	4,3	4,2	3,8	+ 30,3	- 2,33	- 9,52
Пропускна здатність терміналу експорту, млн. т.	4,1	4,5	6,7	8,2	+ 9,76	+ 48,89	+ 22,39
Обсяги експорту зерна, млн. т.	4	6,1	7,9	8	+ 52,5	+ 29,51	+ 1,27
Площі, з яких зібрано урожай, тис. га.	596	529	513	501	- 11,24	- 3,02	- 2,34
Виробництво основних зернових млн. т.	2,5	3,3	3,1	2,9	+ 32	- 6,06	- 6,45

Більш наглядну демонстрацію приросту основних показників операційної діяльності можна спостерігати на рис. 2.2. В продовж 2018-2021 років значно збільшувалися обсяги експорту зерна та пропускна здатність терміналів експорту, тоді як площі, з яких було зібрану врожай – зменшувались з кожним роком.

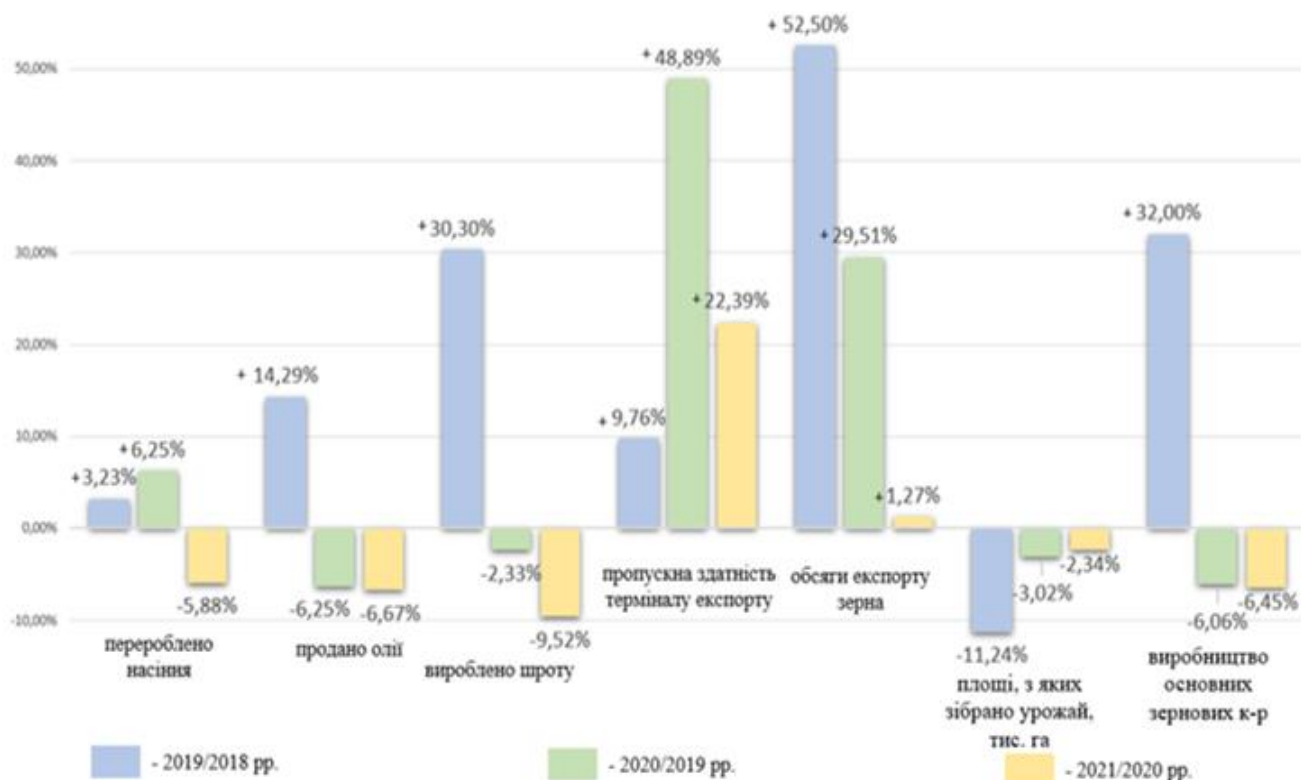

Рис.2.2 Приріст серед деяких показників операційної діяльності ТОВ «Кернел - Трейд» з показниками попереднього року в період 2018-2021 pp. [29]

Як зазначають експерти компанії, поганий врожай насіння соняшнику у 2021 році - 13,6 млн. т, не дозволив господарству забезпечити значні обсяги переробки олійного насіння у I кварталі 2022 року. Обмежена пропозиція олійних культур, також мала вплив на зниження маржі переробки. Проте ціна на соняшникову олію підскочила і залишилася в тренді зростання протягом всього кварталу. Що стосується експорту зерна в цілому – на вартість продажів впливало зниження націнки урожаю попереднього сезону, а також, зменшення обсягів споживання шроту та зростання витрат на електроенергію. У I кварталі цього року два переробних підприємства перейшли на переробку ріпаку, щоб підтримати раціональне використання потужностей.

У 2021 році загальна площа посівів склала майже 500 тис. га, погодні умови для врожайності основних сільськогосподарських культур були сприятливим як в Україні, так і в господарствах ТОВ «Кернел – Трейд». Досягнуто найвищої

врожайності пшениці – 6,1 т з гектару, що на 26% більше попереднього року, збільшення врожайності кукурудзи на 12%.

ТОВ «Кернел-Трейд» визначили оптимістичні перспективи на 2022 рік. Згідно заяв експертів, в цьому сезоні в Україні очікувався рекордний урожай соняшнику – 16,8 млн. т. Компанія планувала переробити 3,8 млн. т. олійних культур у 2022 році, що на 18% більше, ніж у попередньому році, враховуючи при цьому, поставки сировини для переробки на Чугуївському олійно екстракційному заводі, а також очікувані обсяги переробки нового Старокостянтинівського олійно екстракційного заводу. Аналітики передбачають відновлення маржі переробки при збільшенні врожаю і відповідно обсягів переробки.

Зберігаються плани експортувати 11 млн. т. зерна з України, перевантажити 10 млн. т. продукції через термінали компанії, збільшити рівень прибутковості на всіх напрямках бізнесу. Проблеми, які на сьогодні гальмують ефективність роботи підприємства є: зі сторони фермерів має місце повільний продаж продукції при наявності високої грошової пропозиції попереднього сезону; пізнє збирання врожаю кукурудзи призводить до ускладнень виконання раніше укладених угод, що несе за собою додаткові збитки; більшість залізничних перевезень здійснюється державою монополістом і не завжди є раціональною логістика у моменти пікових навантажень; залишається тенденція росту ціни на природний газ, що негативно впливає на прибуток переробного бізнесу, особливо у напрямку виробництва шроту.

2.2 Діагностика фінансового стану ТОВ «Кернел-Трейд» на основі фінансової звітності

Інформаційною базою для діагностики фінансового стану ТОВ «Кернел-Трейд» слугує фінансова та бухгалтерська звітність, дані якої опубліковані Державною податковою службою України на порталі відкритих даних. Основу фінансової звітності компанії складають баланс (звіт про фінансовий стан, форма № 1), звіт про фінансові результати (звіту про прибутки і збитки, форма № 2), звіт про рух грошових коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (звіт про зміни в капіталі, форма № 4), що були описані в першому розділі.

Всі активи ТОВ «Кернел-Трейд» за 2020 рік становили близько 39,35 млрд грн., що на 14,52% більше за показник попереднього 2019 року, відповідно, у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна. Валовий прибуток компанії в 2020 році склав близько 12,4 млрд. грн, що на 27,7% більше за показник попереднього 2019 року. Якщо зіставити ці показники приросту за рік, то побачимо, що приріст валового прибутку більший за показник приросту всіх активів компанії майже в 2 рази, а отже дохід від продажу товарів і послуг зростає швидше, ніж активи, що вказує на підвищення ефективності управління обмеженим обсягом доступних ресурсів. Як видно на рис.2.3, оборотні активи компанії (35,64 млрд. грн) переважають за своїм обсягом необоротні активи (3,7 млрд. грн), що свідчить про формування мобільної структури майна, яка сприяє прискоренню оборотності капіталу компанії.

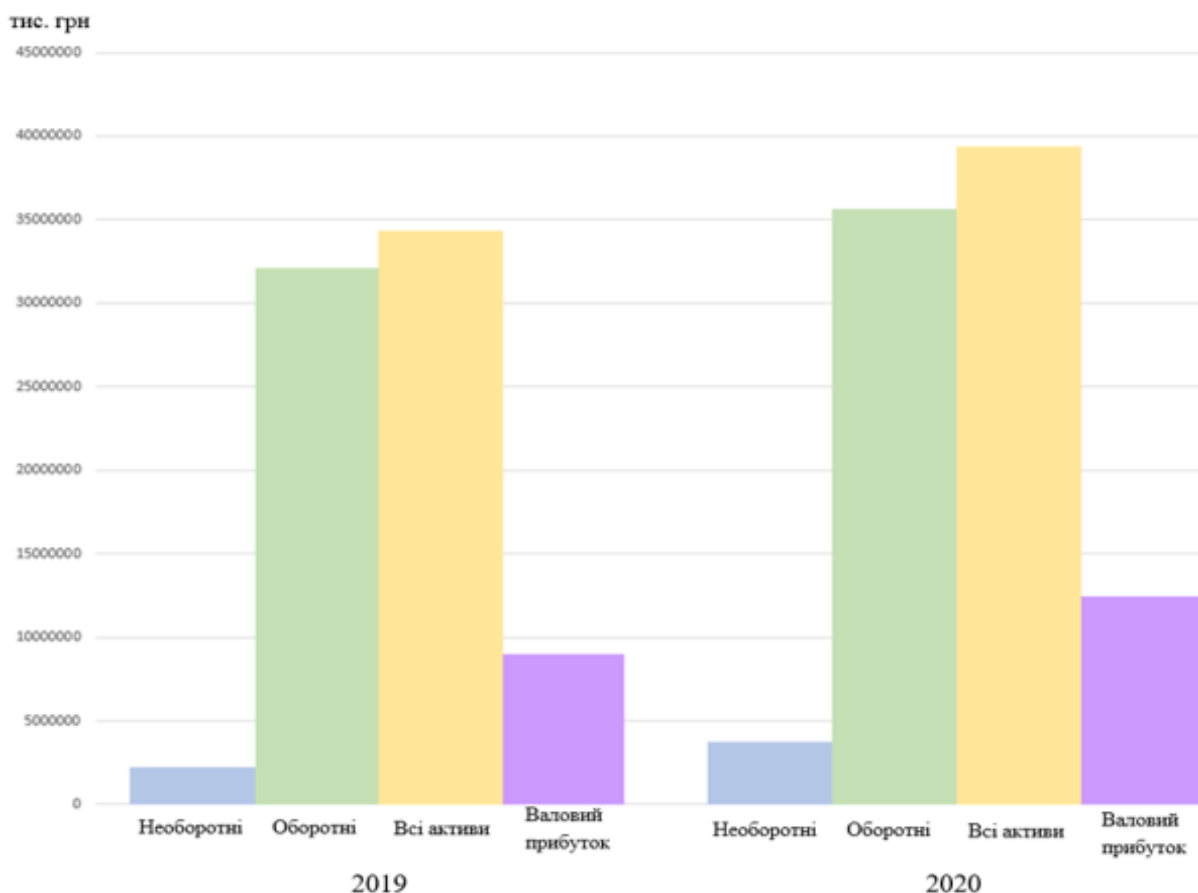

Рис. 2.3 Порівняння показників активів та валового прибутку ТОВ «Кернел-Трейд» 2019 року з показниками 2020 року [29]

Знайшовши частку основних засобів (2, 06 млрд. грн.) в загальній сумі всіх активів (39, 35 млрд грн.), що становить 5,2% (< 40%), структуру активів ТОВ «Кернел-Трейд» можна охарактеризувати як «легку», тобто вона свідчить про мобільність майна і відсутність високої чутливості до змін виручки чи значних накладних витрат компанії.

Запаси ТОВ «Кернел-Трейд» за 2020 рік становили близько 14,76 млрд. грн., що на 5,14% менше за показник 2019 року. З одного боку, зменшення запасів компанії при зростанні її оборотних активів говорить про відсутність негативної тенденції до накопичення запасів, відповідно, компанія пришвидшила свою реалізацію продукцію постачальникам і скоротила витрати на оренду складів та їх утримання. З іншого боку, в 2020 році частка запасів від загальної маси оборотних активів складає близько 41%, що може свідчити про

деяку проблему з реалізації своєї продукції, проте даний показник не є критичним.

Власний капітал компанії в 2020 році становив 12,03 млрд. грн., з приростом +15,85%. Довгострокові зобов'язання становили 880 млн. грн., зі зменшенням на -34,51%, а короткострокові зобов'язання становили 26,43 млрд. грн., з приростом +23,44% (рис.2.4). Таким чином, зростання власного капіталу і зобов'язань загалом збільшили суму наявних джерел фінансування для залучення активів. Хоч зростання загальної суми зобов'язань може забезпечити більш повне розкриття наявного потенціалу компанії, це також може призвести до підвищення залежності від зовнішніх постачальників.

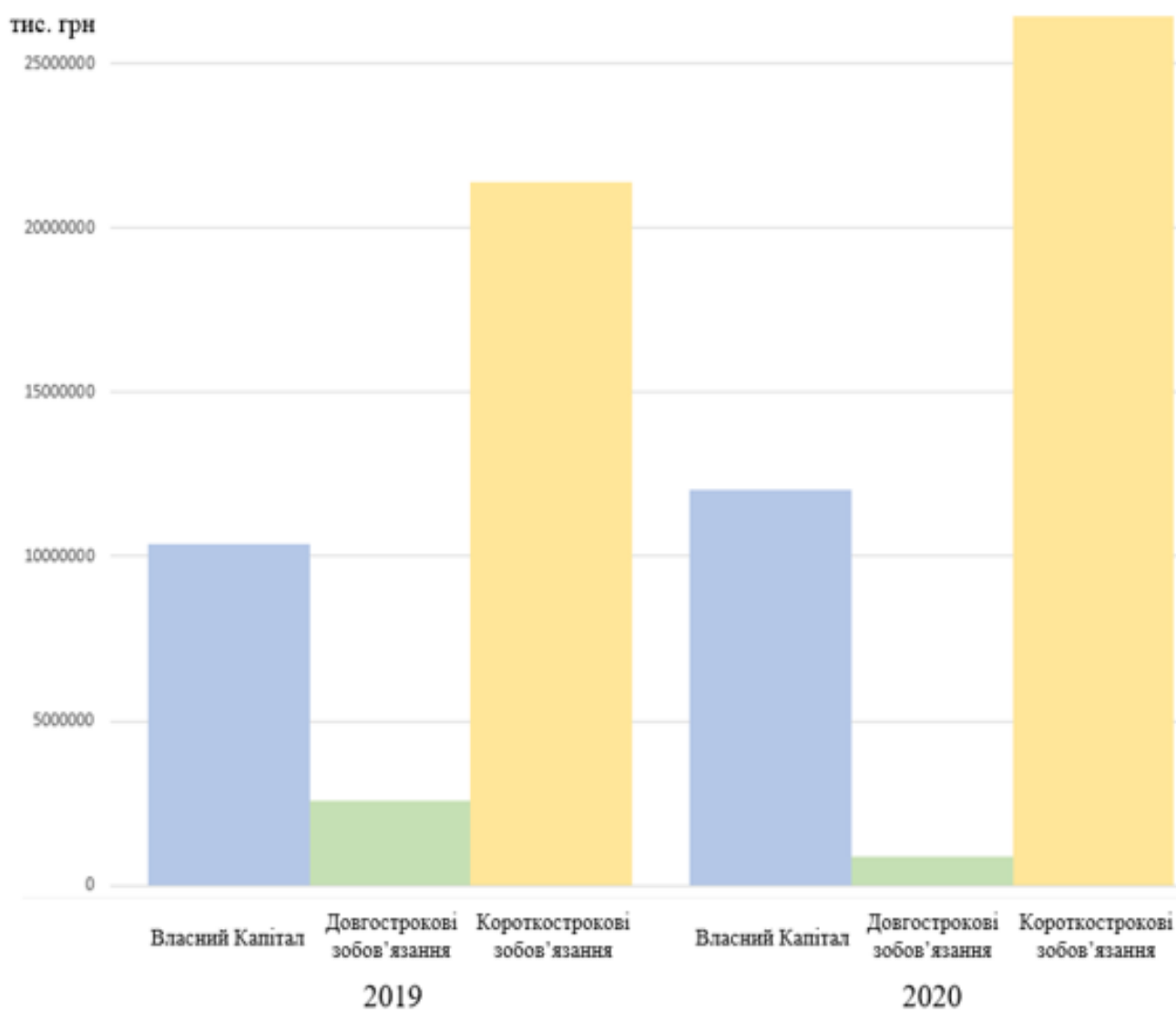

Рис. 2.4 Порівняння показників власного капіталу та зобов'язань ТОВ «Кернел-Трейд» 2019 року з показниками 2020 року [29]

Наскільки прибутковою є діяльність компанії Кернел-Трейд показує показник прибутку ЕВІТДА, що дорівнює обсягу прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. В період з 2018 по 2021 він мав лише зростаючу тенденцію і в 2021 році становив 929 млн. дол., що в 5 разів більше за показник 2018 року (табл.2.2). Хоч за останні 4 роки компанія Кернел-Трейд збільшувала свою заборгованість, проте вона не мала проблем із борговим навантаженням, про що можна переконатися за допомогою показників відношення боргу до прибутку, наприклад, показник відношення чистого боргу до ЕВІТДА протягом останніх років не перевищував критичне значення, що становить 3, і мав спадаючу тенденцію, в 2021 році він становив 0,9, що 3 рази менше за показник в 2018 року. Також, важливим показником, що демонструє діяльність компанії на міжнародному ринку, і, зокрема, приріст закордонних інвесторів – є єврооблігації компанії, що в період з 2018 по 2021 рік зросли майже в 2 рази, і станом на 2021 рік становили 806 млн. дол.

Табл 2.2

Показник прибутку ЕВІТДА компанії Кернел-Трейд, його порівняння з деякими іншими показниками в період 2018-2021 рр. [29]

Показники прибутку/боргу	2018	2019	2020	2021
Єврооблігації, млн. дол.	494,8	496,1	794	806
Чистий борг, млн. дол.	622,1	693,5	980	836
Скоригована чиста заборгованість, млн. дол.	296,8	400,1	729	551
ЕВІТДА, млн. дол.	223	346	443	929
Чистий борг / ЕВІТДА	2,8	2	2,2	0,9
Скоригована чиста заборгованість / ЕВІТДА	1,3	1,2	1,6	0,6
ЕВІТДА / відсотки до сплати	3,4	4,2	3	6,6

Відношення рентабельності власного капіталу, що становила 14,7 % в 2020 році, та рентабельності альтернативних напрямків вкладення капіталу власниками, що становила в цьому ж році 6,1% визначає привабливості компанії

як об'єкту інвестування. Таким чином, перевищення рентабельністю власного капіталу дохідності за альтернативним інструментом більше ніж в 2 рази вказує на те, що рівень благополуччя власників компанії зростає, причому більш швидкими темпами, ніж це характерно в середньому для фінансового ринку. Але порівнявши рентабельність активів компанії з інфляцією, яка становила близько 5% в 2020 році і на 0,5%, відповідно, була більшою за рентабельність активів компанії, можна дійти висновку, що інфляція є загрозою для компанії, що свідчить про певне знецінення вартості наявних у компанії активів.

2.3 Результативність фінансової діяльності ТОВ «Кернел-Трейд» та можливості її підвищення

У компанії Кернел-Трейд вже існує чималий досвід, що дозволяє досягати нових вершин та показувати кращі фінансові результати кожного року. Фінансовий стан компанії виявився стійким впродовж останніх кількох років, з високою мобільністю майна, відсутністю сильного боргового навантаження, відсутністю сильної залежності від зовнішніх фінансових ресурсів і з ефективним управлінням своїми ресурсами. Результативність Кернел-Трейд можна визначити за допомогою аналізу витрат, прибутків, руху грошових коштів, змін у власному капіталі та скориставшись низкою відповідних показників та коефіцієнтів.

При аналізі звіту про фінансові результати, для того, щоб визначити величину витрат компанії та їх частку в доходах, слід звернути увагу на декілька співвідношень між цими показниками. Спершу, слід наголосити, що чистий дохід від реалізації продукції (виручка від реалізації) ТОВ «Кернел-Трейд» в 2020 році склав 67,39 млрд. грн., що на 23% більше за показник 2019 року. Порівнюючи виручку з різними видами витрат компанії (табл.2.3), можна прийти до наступних висновків: питома вага адміністративних витрат, витрат на збут та собівартості реалізованої продукції у відношенні до виручки є незначною і має

тенденцію до зменшення. Собівартість для агропромислової продукції у 86,2% вважається нормальною для галузі. Таким чином, виробнича та адміністративно-керівнича функції Кернел-Трейд є ефективними, і проблем з контролем над витратами засобів у компанії немає.

Табл 2.3

Основні показники витрат компанії Кернел-Трейд, їх співвідношення із загальною виручкою за 2019 та 2020 рр. [29]

Показники виручки та витрат	2019		2020	
	млн. грн.	% від виручки	млн. грн.	% від виручки
виручка від продажів	51 482,9	-	67 395,7	-
адміністративні витрати	775	1,5	931,9	1,3
витрати на збут	3 725,1	7,2	3 834,7	5,6
собівартість реалізованої продукції	45 932,7	89,2	58 114,4	86,2

Аналізуючи прибуток Кернел-Трейд на основних чотирьох етапах його формування, можна дійти висновку, що існує тенденція до збільшення чистого прибутку з кожної витраченої грошової одиниці за рахунок збільшення питомої ваги прибутків на різних етапах формування у відношенні до загальної виручки, порівнюючи з попередніми роками (табл.2.4). Зокрема, збільшення питомої ваги прибутку від продажів до оподаткування демонструє зменшення впливу податкового навантаження на компанію.

Табл 2.4

Основні показники прибутку Кернел-Трейд на різних етапах його формування, їх співвідношення з виручкою за 2019 та 2020 рр. [29]

Показники виручки та прибутків	2019		2020	
	млн. грн.	% від виручки	млн. грн.	% від виручки
виручка від продажів	51 482,9	-	67 395,7	-
валовий прибуток	5 550,1	10,7	9 281,2	13,7
прибуток до оподаткування	608,9	1,1	2 022,7	3
чистий прибуток	355,7	0,6	1 648,4	2,4

Свій подальший аналіз результативності ТОВ «Кернел-Трейд» ґрунтується на розрахунку деяких коефіцієнтів за 2019 та 2020 роки (табл.2.5), їх трактуванні та порівнянні з оптимальними значеннями. Отже, на основі даних звітів компанії (додаток Б) слід виокремити наступні показники:

Показники ліквідності: коефіцієнти поточної та швидкої ліквідності демонструють відсутність проблем з платоспроможністю компанії. Оборотних активів в компанії в 3,71 рази більше ніж поточних зобов'язань, трохи перевищує оптимальне значення, і, з одного боку, для кредиторів чим вище показники ліквідності – тим краще, але, з іншого боку, значення показника поточної ліквідності більше 3 - може свідчити про залучення зайвих оборотних активів, що веде до зниження показників ефективності використання активів. Варто відзначити, що оптимальне значення даних показників ліквідності часто є умовними, бо все залежить від сфери діяльності, сезонного фактору, умов угоди співпраці з постачальниками, тощо. Для агропромислових корпорацій отримані показники ліквідності є скоріше задовільними.

Показники фінансової стійкості: отримані коефіцієнти виявилися трохи меншими за оптимальні значення, що може свідчити про нестачу джерел фінансування, а саме – довгострокових. Проте, враховуючи, що агро-промислова галузь для України є державотворчою, фінансові ресурси для розвитку компанії можуть активно залучатися від держав. Зокрема, в 2021 році компанія скоротила свої короткострокові зобов'язання на 31% і збільшила довгострокові на 32% порівняно з минулим роком.

Показники оборотності: коефіцієнт оборотності активів вказує на ефективне використання активів компанії, так як його значення є в межах оптимального і має тенденцію до збільшення. Для коефіцієнтів оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей оптимальні значення сильно різняться в залежності від галузі. Для агропромислової галузі оптимальне значення становить біля 4.8, що є близьким до відповідних значень Кернел-

Трейд за 2020 рік. Зазвичай проблемою є спадна тенденція значень оборотності заборгованостей, проте в нашому ж випадку тенденція протягом останніх кількох років - лише зростаюча, що означає ефективне управління заборгованістю клієнтів і інших дебіторів. Також, порівняння цих двох показників між собою говорить про те, що перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською означає, що компанія використовує кошти кредиторів як джерело фінансування власних дебіторів, інша ж частина грошей використовується компанією для фінансування своїх інших операцій.

Показники прибутку EBITDA: приріст EBITDA та маржи EBITDA говорить про те, що прибутковість компанії Кернел-Трейд зростає, а порівняння EBITDA з загальною заборгованістю компанії підтверджує, що у компанії немає проблем із закриттям своєї заборгованості.

Показники грошового потоку: додатні значення вільного грошового потоку, що відображають різницю між притоком та відтоком грошового капіталу, є певним сигналом для кредиторів так, як це свідчить, що компанія має кошти для обслуговування існуючих боргів. Також, додатні значення вільного грошового потоку у розпорядженні фірми можуть давати підстави власникам для розширення інвестицій чи виплат дивідендів.

Показники змін у власному капіталі: коефіцієнт накопичення власного капіталу та коефіцієнт використання власного капіталу вказують на те, що компанія за останні роки мала приріст свого капіталу та його використання. Проте, якщо порівняти ці два коефіцієнти між собою, то вийде, що приріст капіталу склав значно більше ніж його використання, тому можна дійти висновку, що власний капітал організації має динаміку накопичення.

Табл. 2.5

Розрахунок основних показників та коефіцієнтів Кернел-Трейд для аналізу фінансово-операційної діяльності компанії в період 2019-2020 рр.

	Коефіцієнт	2019	2020	Оптимальне значення	Формула
Показники ліквідності	Коефіцієнт поточної ліквідності (Current Ratio)	2,65	3,71	1 - 3	(1.1)
	Коефіцієнт швидкої ліквідності, (Quick Ratio)	2,04	2,98	≥ 1	(1.2)
Показники фінансової стійкості	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,38	0,33	0,5-0,8	(1.3)
	Коефіцієнт незалежності (концентрації власного капіталу)	0,30	0,31	$\geq 0,5$	(1.4)
	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,01	0,09	0,01	(1.5)
Показники оборотності активів/заборгованості	Коефіцієнт оборотності активів (Total Asset Turnover)	1,28	1,4	≥ 1	(1.7)
	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Receivables Turnover)	3,10	4,15	4,8	(1.8)
	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Payables Turnover)	4,80	5,65	4,8	(1.9)
показники прибутку до сплати податків, відсотків та амортизації	ЕБИТДА, млн. дол.	346	443	(збільшення за період)	(1.12)
	Маржа ЕБИТДА (ЕБИТДА margin), %	8,7	10,8	(збільшення за період)	(1.14)
	Коефіцієнт податкового навантаження (Net Debt/ЕБИТДА Ratio)	2	2,2	≤ 3	(1.15)

Продовження таблиці 2.5

Показники грошового потоку	Вільний грошовий потік (Free Cash Flow), тис. дол.	292,547	279,454	≥ 0 (збільшення за період)	(1.16)
	Вільний грошовий потік у розпорядженні фірми (Free Cash Flow to the Firm), тис. дол.	42,754	66,665	≥ 0 (збільшення за період)	(1.17)
	Коефіцієнт Бівера	0,37	0,41	0,4 – 0,45	(1.18)
	Коефіцієнт якості чистого прибутку	0,02	0,005	-	(1.19)
Показники змін у власному капіталі	Коефіцієнт накопичення власного капіталу (Capital Accumulation Ratio)	0,09	0,14	(збільшення за період)	(1.20)
	Коефіцієнт використання власного капіталу	0,075	0,081	(збільшення за період)	(1.21)

Отже, міжнародна корпорація Кернел-Трейд виявилася доволі ефективною організацією, що з кожним роком збільшує свої виробничі потужності та прибутки від збуту. До основних проблем компанії можна віднести показники фінансової стійкості, що не досягли оптимально рівня, і що може свідчити про нестачу довгострокових джерел фінансування кредиторами або ж інвесторами, які забезпечили би більш вигідніші умови у зв'язку з постійно зростаючою інфляцією. Для знаходження можливостей покращення результативності фінансової діяльності потрібне впровадження систематичної оцінки фінансового стану підприємства, а саме – створення потужної інформаційної системи на підприємстві, що забезпечить отримання самих оперативних і актуальних

результатів фінансового аналізу. Така система націлена на збереження коштів, які вкладаються у цінні папери, вона стане новим етапом в інвестиційній діяльності на ринку цінних паперів. Також, на мою думку, на необхідність подальшого пошуку можливостей для збільшення обсягу продажів товарів та послуг та максимізації кінцевого фінансового результату вказують недостатньо значні показники чистого прибутку порівняно з загальною виручкою від реалізації товарів та послуг. До прикладу, суттєвими змінами в операційній діяльності може стати переорієнтація підприємства на виробництво бутильованої очищеної олії. Реалізуючи олію у розливному вигляді, компанія втрачає значну частину торгової націнки, тому інвестування підприємства у створення кінцевого продукту для споживача, а також збільшення асортименту рослинних олій, що відповідає сучасним вимогам споживача, стане гарною можливістю для покращення результатів фінансової діяльності підприємства. Зокрема, адаптація продукції до європейських стандартів та потенційний вихід на нові розвинуті ринки може стати ключовим напрямом компанії для підвищення своєї результативності.

ВИСНОВКИ

В результаті виконання бакалаврської роботи, я прийшов до наступних висновків:

- Ознайомившись з теоретичними аспектами фінансової результативності ТНК, визначив, що фінансова результативність має ключове значення на всіх етапах діяльності підприємства. Вона визначається ступенем досягнення цілей у зіставленні з використаними ресурсами. Саме тому ефективними міжнародними корпораціями вважаються ті, яким властивий високий рівень технологій (створення нових продуктів, спеціалізація на особливі товари, здатність диверсифікувати виробництво, тощо), організації виробництва (якісна корпоративна структура, якість управлінських рішень), доступу до джерел сировини та джерел капіталу.
- Інформаційну базу для аналізу фінансового стану міжнародних корпорацій складає перш за все дані бухгалтерської звітності, правові відомості, такі як НП(С)БО чи МСФЗ (30 міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та 14 фінансової звітності), та інші статистичні та несистемні дані. Основу даних бухгалтерської звітності складають: баланс; звіт про прибутки і збитки; звіт про рух грошових коштів та звіт про зміни в капіталі. Також важливою особливістю підготовки фінансових звітів міжнародних корпорацій є консолідований звіт материнської і дочірніх фірм, у якому певним чином поєднуються усі фінансові звіти та різноманітна інформація, яка характеризує результативність підприємства, що є важливим та наглядним звітом для інвесторів. Консолідований звіт, як правило можна знайти на сайті компанії, в моєму випадку, це сайт компанії Кернел, посилання на який подано в джерелах під номером 29.
- Серед розглянутих мною методик оцінки фінансових результатів міжнародної корпорації, можна виокремити комплексний метод, суть якого полягає в аналізі в динаміці таких показників підприємства як платоспроможність; використання капіталу, організацію розрахунків,

наявність стабільних фінансових ресурсів та власних оборотних засобів, тощо. Також широко вживаним був коефіцієнтний метод аналізу, що передбачає розрахунок системи показників, які демонструють різні аспекти діяльності підприємства, враховуючи внутрішні та зовнішні фактори впливу на його фінансовий стан.

- На основі попередньо зібраної інформації, провів діагностику фінансового стану та ефективності діяльності міжнародної корпорації Кернел-Трейд: компанія впродовж останніх років значно збільшувала свої виробничі потужності та обсяги продажів в основному зерна, олії та насіння по всьому світу. На українському ринку олії та насіння компанія є лідером, і її продукцію ми можемо побачити на прилавках магазинів під брендами «Щедрий дар», «Стожар», «Чумак», «Маринадо», та деякими іншими. Фінансовий стан компанії виявився стійким, з високою мобільністю майна, відсутністю сильного боргового навантаження, відсутністю сильної залежності від зовнішніх фінансових ресурсів і з ефективним управлінням своїми ресурсами. Аналіз фінансового стану на основі коефіцієнтів також допоміг визначити, що компанія є цілком платоспроможною, має кошти для обслуговування існуючих боргів, має доволі ефективну систему використання власних активів, має динаміку накопичення власного капіталу за рахунок того, що показник приросту капіталу склав значно більше ніж показник його використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М.М. Фінанси підприємств [Текст]: навчальний посібник /М.М. Бердар. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 310 с. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч. посібник – 24ге вид., без змін. Київ: КНЕУ, 2007. 587 с
2. Білошапка В. А. Культура результативного менеджменту як джерело міжнародної конкурентоспроможності українських компаній / В. А. Білошапка // Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 9. - С. 81-85. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2014_9_20.
3. Білошапка В. А. Управлінська результативність в міжнародному бізнесі : навч. посіб. / В. А. Білошапка ; М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Київ : КНЕУ, 2008. – 211 с.
4. Богацька Н.М. Методичні підходи до оцінки платоспроможності сучасних підприємств/ Н.М. Богацька // Економічний простір. – 2010. – № 41. – С. 212-221.
5. Вальцев А. Алі-Заде Т. Фінансовий аналіз звітності: ключові коефіцієнти та інтерпретація, 2019, С. 42-48.
6. Давиденко Н. М. Особливості фінансової звітності корпоративних підприємств. // Соціально- економічний розвиток України в ХХІ столітті : пріоритети і перспективи. Вісник КПНУ ім. І Огієка, - Кам'янець – Поліський, 2009, С. 294-297
7. Денисенко М. П. Зазимко О. В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. Агросвіт, 2015, С. 12
8. Кондратьєв Н. І. Ефективність транснаціональних корпорацій: еволюція поглядів вітчизняних та зарубіжних дослідників/ Вісник Челябінського державного університету №5 . економіка. Вип. 43.- 2014, 30 с.
9. Лучко М.Р.Облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами [Текст] // М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль. – 2016. – 190с.
10. Мельник А.О Захарова Ю.І. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства/ Київський національний університет технологій та дизайну, 2020. С. 253 – 258.
11. Менар К. Економіка Організацій / К. Менар – М, 1996. – 160 с.
12. Насібова О. В. Івашкевич І. О. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємств. Ж. Економіка та управління підприємствами. Випуск 30 – 2019, - 188 с.
13. Олексюк О. І. Економіка результативності діяльності підприємства: монографія /– К.: КНЕУ, 2008. – 362 с.

14. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч. посібник – 24-е вид., без змін. Київ: КНЕУ, 2007. 587 с
15. Пожидаєва Т.А. Аналіз фінансової звітності: навчальний посібник / Т.А Пожидаєва, 2010. С. 24 – 36.
16. Рогач О.І. Багатонаціональні підприємства: питання термінології. *Стратегія розвитку України*. 2019. №1. С. 7-13.
17. Рогач О. І. Теорії міжнародного бізнесу : підручник. К.: ВПЦ Київський Університет, 2018. 687 с.
18. Руденко-Сударєва Л.В., Мозговий О.М., Гуртов Д.О. Процеси глобалізації та транснаціоналізації: теоретико-методологічний підхід до комплексної оцінки / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Руденко-Сударєвої. К.: КП «Редакція», 2010. 192 с.
19. Л.Руденко-Сударєва, В.Токар, Ю.Ткаченко, І. Келару, В.Руденко, І.Шаповал / Транснаціоналізація і конкурентний розвиток національних економік : теорія і практика країн, що розвиваються: монографія / за наук. редакцією д.е.н., професора Руденко-Сударєвої Л.В. Ніжин : Видавництво «Аспект поліграф», 2014. 568 с.
20. Руденко Л.В. Економічний аналіз і моделі оцінки фінансових активів транснаціональних корпорацій. //Вісник Дон ДУЕТ,Серія: економічні науки. N 2 (10), 2001.- С. 177-184.
21. Сафронська І. М. Беларусь Г. С. Методичні підходи до комплексної оцінки фінансового стану підприємства. Ж. Загальні питання економіки – 2009, 6с
22. Ткачова О. Ефективність державного управління: поняття та підходи до оцінювання / О. Ткачова // Вісник Національної академії державного управління. – 2015. – С. 30–35.
23. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення та практичних занять . –К.: Вид-во Європейського університету, 2015, 253 с.
24. Шевченко Ю.А. Інвестиційна поведінка ТНК у глобальному турбулентному середовищі. – Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.02 Світове господарство і міжнародні економічні відносини. – ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ, 2020
25. Casson M. *The Multinational Enterprise: Theory and History*. Edward Elgar Publishing, 2017. 368 p.
26. James C. Van Home John M. Wachowicz, Jr. *Fundamentals of Financial Management* / Stanford University / The University of Tennessee twelve edition, 2008. 101 p.

27. John H. Dunning The global economy, domestic governance, strategies and transnational corporations: interactions and policy implications, 1999. 12 p.
28. Neil Hood, Stephen Young The Economics of Multinational Enterprise, 1979. 257p.
29. Kernel Holding S.A. Annual Report and Accounts 2020. URL: <https://www.kernel.ua/ua>
30. Robert C. Higgins IEAnalysis for Financial Management (12th Edition)/textbook, 112p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Табл. А. 1

Коротка історія розвитку компанії ТОВ «Кернел-Трейд»

1995	Торгівля з міжнародними трейдерами, нові зернові елеватори.
2002	Полтавський олійно-екстракційний завод, сільгоспвиробництва, оренда оброблювальних земель.
2004	Бутильована олія під торговою маркою "Щедрий дар", олійно-екстракційний завод на сході України.
2006	Збільшення виробництва, активи компанії "Євробек", ріст виробничих потужностей.
2007	Розміщення акцій на Варшавській фондовій біржі, торгові марки "Чумак золото", "Чумак домашня".
2008	Портовий термінал в Чорноморському порту, 80 тис. га – земельний банк.
2009	Розширення потужностей виробництва олії в чорноморському регіоні.
2010	Купівля активів "Allassets", новий олійно-електроенергійний завод на півночі України, портові термінали, залучення 80 млн.\$ США.
2011	Земельний банк – 230 тис. Га, завод з переробки насіння "Чорноморська індустрія", компанія "Русские масла", новий випуск акцій на 140 млн.\$ США.
2012	Придбання компаній у Полтавській та Хмельницькій обл., створення дочірнього підприємства та купівля зернового терміналу в порту Тамано.
2013	Обсяг продажу соняшникової олії сягнув 1млн. т., експорт зернових – 3 млн. т., купівля компанії "Дружба -нова", загальний земельний банк – 400 тис. га.
2014	Експорт зернових сягає до 4 млн. т., значний ріст врожайності, нові елеватори (600 тис. т. потужності).
2015	Перші дивіденди у суммі 19,9 млн.\$ США.
2016	Завод з переробки у Кіровоградській області, продаж російських заводів.
2017	Випуск п'ятирічних Єврообліцій на сумму 500 млн.\$ США. зі ставкою купона - 8,75%, оцінювання кредитним рейтингом "B+" від Fitch, та "B" від S&P, придбання холдингу "Українські аграрні інвестиції" та "Агроінвест України", загальний земельний банк – 600 тис. га., закупка нових елеваторних потужностей.

Продовження таблиці А. 1

2018	Скорочення загального земельного банку до – 550 тис. га., продаж "Агротону", Сіверського елеватора, "Галицткі аграрні інвестиції", модернізація ОЕЗ, будівництво нових елеваторів в Західній Україні.
2019	Банк землі зменшився до – 529 тис. га., будівництво Старокостянтиновського-маслоекстракційного заводу, інвестування від "ЕБРР фонду чистих технологій" на будівництво ТЕЦ на соняшниковому лушпинні, закупівля нових елеваторів для ОЕЗ у Кропивницькому.
2020	Рекордний експорт – 8 млн.т. зерна, збільшення потужностей зберігання, купівля ООО "СП Агродом".

Додаток Б
Табл. Б. 1

Звіт про фінансовий стан компанії Кернел-Трейд за 2020 рік

Актив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	47 393.00	76 505.00
первісна вартість	1001	145 814.00	185 400.00
накопичена амортизація	1002	98 421.00	108 895.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 100.00	8 653.00
Основні засоби	1010	1 330 524.00	2 069 531.00
первісна вартість	1011	1 579 139.00	2 460 501.00
знос	1012	248 615.00	390 970.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	831 634.00	1 545 571.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4 094.00	4 565.00
Відстрочені податкові активи	1045	6 828.00	1 029.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	2 227 573.00	3 705 854.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	15 566 286.00	14 763 821.00
Виробничі запаси	1101	7 984 623.00	8 973 068.00
Незавершене виробництво	1102	186.00	312.00

Продовження таблиці Б. 1

Готова продукція	1103	2 557 596.00	2 972 546.00
Товари	1104	5 023 881.00	2 817 895.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховання	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 320 602.00	5 155 172.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6 535 355.00	6 702 637.00
з бюджетом	1135	3 991 468.00	3 782 416.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	233 183.00	179 188.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 430 824.00	675 149.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	3 992.00	3 683 695.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	288 513.00	886 518.00
Готівка	1166	0.00	2.00
Рахунки в банках	1167	288 513.00	886 516.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	32 137 040.00	35 649 408.00
III. Необоротні активи, утримувані Для продажу та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	34 364 613.00	39 355 262.00

Продовження таблиці Б. 1

Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 358 912.00	9 358 912.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	20 236.00	20 236.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 012 770.00	2 659 899.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	10 391 918.00	12 039 047.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 106 597.00	16 361.00
Довгострокові забезпечення	1520	453 099.00	867 203.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00

Продовження таблиці Б. 1

Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	2 559 696.00	883 564.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	4 345 633.00	3 335 500.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	43 663.00	37 711.00
товари, роботи, послуги	1615	1 157 331.00	1 200 944.00
розрахунками з бюджетом	1620	129.00	237.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	6.00	3.00
розрахунками з оплати праці	1630	520.00	2 091.00
за одержаними авансами	1635	2 079 002.00	5 688 276.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	0.00	0.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	13 786 715.00	16 167 889.00
Усього за розділом III	1695	21 412 999.00	26 432 651.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	34 364 613.00	39 355 262.00

Табл. Б. 2

Звіт про фінансові результати компанії Кернел-Трейд за 2020 рік

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67 395 769.00	51 482 928.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	58 114 495.00	45 932 765.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	9 281 274.00	5 550 163.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	1 666 006.00	777 043.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00

Продовження таблиці Б. 2

Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	931 906.00	775 000.00
Витрати на збут	2150	3 834 778.00	3 725 160.00
Інші операційні витрати	2180	578 396.00	1 455 892.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	5 602 200.00	371 154.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	181 794.00	25 060.00
Інші доходи	2240	4 019 156.00	6 738 506.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	1 627 252.00	1 288 539.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	6 153 160.00	5 237 204.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2 022 738.00	608 977.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-373 793.00	-253 190.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 648 945.00	355 787.00
збиток	2355	0.00	0.00

Табл. Б. 3

Звіт про рух грошових коштів компанії Кернел-Трейд за 2020 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:	3000	65340582	51849884
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005	10364465	7105962
у тому числі податку на додану вартість	3006	7313975	7105962
Цільового фінансування	3010	--	--
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	3448889	3549820
Надходження від повернення авансів	3020	0	6479
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	6638	8924
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	3485	887
Надходження від операційної оренди	3040	41102	145423
Інші надходження	3095	372698	49317
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(66617237)	(60760189)
Праці	3105	(523224)	(395573)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(77847)	(70705)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(813597)	(206246)
Зобов'язання з інших податків і зборів	3118	(813597)	(206246)
Витрачання на оплату авансів	3135	(4527288)	(2295452)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(537700)	(437328)
Інші витрачання	3190	(175192)	(118337)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	6305774	-1567134
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:	3200	3250349	3943669
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205	6062	1448
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	7422	4986
дивідендів	3220	--	--
Надходження від деривативів	3225	146235	0
Надходження від погашення позик	3230	23554534	16426805
Інші надходження	3250	259300	364682
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(10468667)	(5086762)
необоротних активів	3260	(273221)	(1040971)
Виплати за деривативами	3270	(496049)	0
Витрачання на надання позик	3275	(19780430)	(17749799)
Інші платежі	3290	0	(41626)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-3794465	-3177568
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:	3300	0	840
Власного капіталу			
Отримання позик	3305	40237321	52693007
Інші надходження	3340	0	80396
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(--)	(--)
Погашення позик	3350	40993807	46461428
Сплату дивідендів	3355	(--)	(--)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1102826)	(1391263)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(53068)	(61575)
Інші платежі	3390	(6914)	(4416)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1919294	4855561

*Додаток С***Протокол аналізу звіту подібності науковим керівником**

Заявляю, що я ознайомився (-лась) з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор: Ковалишин Олександр Сергійович

Назва: Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності міжнародної корпорації

Координатор: д.е.н., проф. Руденко-Сударєва Л.В.

Підрозділ: кафедра міжнародних фінансів

Коефіцієнт подібності 1:13.3

Коефіцієнт подібності 2:5.1

Тривога: 2

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- виявлені в роботі запозичення є сумнівними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту;
- виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання;
- виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту.

Обґрунтування:

.....

.....

.....

.....

.....

Дата..... *Підпис Наукового керівника*